

รายงานการประชุม

[หมายเลข]

ครั้งที่ ๖

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

รายงานการประชุมคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๖/๒๕๕๐

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๐

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๒๐ นาฬิกา

(นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม)

ประธาน : ผมขอเปิดประชุมคณะกรรมการยกร่างฯ นะครับ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งให้ที่ประชุมทราบ ผมขอเรียนว่าวันนี้ที่เข้ามาซ้ำ เพราะว่านอกจากมีแขก ก็อยากตอบคำถามของผู้สื่อข่าว นะครับ เพราะฉะนั้นอย่าคิดว่าผมสาย ผมมาตั้งแต่เช้าแล้วละครับ และเมื่อก็จะเข้าตรงเวลาผู้สื่อข่าวก็มาขอสัมภาษณ์อยู่ ก็ขอเรียนเพื่อกรุณาทราบ นะครับ

สำหรับวาระการประชุมในวันนี้ สิ่งที่ผมอยากจะขอให้ที่ประชุมได้รับทราบนะครับ เกี่ยวกับ การทำงานของฝ่ายเลขานุการกับสภาร่างรัฐธรรมนูญเมื่อวานนี้นะครับ ได้ช่วยเล่าให้พวกเราฟังว่าเป็น อย่างไรบ้าง และก็ให้มีข้อคิดเห็นอย่างไรที่ฝากกลับมาบ้างนะครับ ขอเชิญครับ

เลขานุการ (ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์) : ท่านประธานครับ จะเล่าตามที่ ท่านประธานได้ขออนุญาต ก็จะเป็นวาระที่ ๑.๑ นะครับ เรื่องการแก้ไขกรอบระยะเวลาเบื้องต้นในการจัดทำ ร่างรัฐธรรมนูญฯ นะครับ หลายท่านซึ่งเป็นกรรมการชุดนี้ได้อยู่ในเมื่อวานนี้ด้วยนะครับ ผมสรุปสั้น ๆ ว่า เมื่อวานนี้เราได้นำเสนอกรอบระยะเวลาของการร่างรัฐธรรมนูญให้สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณานะครับ สภาร่างรัฐธรรมนูญได้ขอแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อยในข้อ ๒ ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖

โดยข้อ ๒ นั้น ก็จะเพิ่มเป็นว่า คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกำหนดหลักการกว้าง ๆ โดยเริ่มรับฟังความคิดเห็น เดิมคำว่า เริ่ม เข้าไปนะครับของ สสร. และประชาชนควบคู่กันไป และรับฟัง ความคิดเห็นตลอดเวลา ๑๘๐ วัน อันนี้เป็นสิ่งที่ฝ่ายสภาฯ อยากให้เราเพิ่มเติมเข้าไป อันที่ ๑

อันที่ ๒ อยู่ในหัวข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ ขออนุญาตรายงานเลยว่า ทางชุดของอาจารย์เจิมศักดิ์ กรรมการประสานเพื่อการรับฟังความคิดเห็นประชาชน ได้ขอกำหนดเวลาที่ชัดเจนเกี่ยวกับการพบปะ ระหว่างชุดเรา กรรมการยกร่างกับชุดของอาจารย์เจิมศักดิ์และชุดอื่น ๆ ด้วยนี้ ก็จะขอเป็น ๓ ครั้ง เป็นอย่างน้อยนะครับ คือวันที่ ๑ มีนาคม วันที่ ๑๕ มีนาคม แล้วก็วันที่ ๒๙ มีนาคม เป็น ๓ ครั้งด้วยกัน ซึ่งจะอยู่ในช่วงที่ ๔ ช่วงที่ ๕ และช่วงที่ ๖ ของชุดเรา รวม ๆ ก็คือว่าทางสภาร่างรัฐธรรมนูญก็ค่อนข้าง อยากจะให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ครับท่านประธานครับ ก็จะขออนุญาตกำหนดเวลาที่ชัดเจนเพื่อให้ชุดที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชนกับชุดเราที่ยกร่างและทำไปคืบหน้าพอสมควรนี้

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

สุพิชชาย์ ๑/๕

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ได้มีการประสานกันพอสมควร แต่โดยรวมก็คือที่ประชุมก็เห็นชอบตามที่ฝ่ายเราได้เสนอไปครับ
ท่านประธานครับ

ประธาน : อีกเรื่องหนึ่งที่ผมอยากจะเรียนให้ที่ประชุมทราบก็คือว่า ทางประธาน
คณะกรรมการวิสามัญบัณฑิตเจตนารมณ์ จุดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม ได้ขออนุญาต
ส่งผู้แทนคณะกรรมการเข้าร่วมฟังการประชุมของพวกเรา และก็จะได้บันทึกการประชุมหรือจดชวเลข
ในการประชุมนี้ เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการต่อไป ซึ่งเรื่องนี้ผมคิดว่า
ก็คงไม่น่าที่จะมีอะไรขัดข้องนะครับ เพราะว่าเขาก็ทำงานในส่วนของเขา เพื่อบันทึกเป็นจุดหมายเหตุ
และก็ดูรายงานการประชุม ก็คงอนุญาตนะครับ เชิญครับ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ ผมมี ๒ - ๓ เรื่องครับ

เรื่องที่ ๑ ก็เป็นไปตามวาระนะครับ

๑.๒ ประเด็นที่คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญต้องการทราบเพื่อรับฟังความคิดเห็น
นะครับ เรื่องนี้นั้นผมได้รับการติดต่อจากท่านประธานคณะกรรมการประสานการรับฟังความคิดเห็น
ประชาชนและการลงประชามติ ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ได้ขอให้กรรมการชุดเราได้ลองตั้งคำถาม
ไปเพื่อชุดของท่านอาจารย์เจิมศักดิ์จะได้ไปรับฟังความคิดเห็นประชาชน โดยตั้งประเด็นประสานงานกับ
กรรมการอีกหลายชุดนะครับ ๗๖ จังหวัด ๕ ภาค ในฐานะฝ่ายเลขาก็ได้ยกร่างไปส่วนหนึ่ง และก็
ได้ตามความเห็นของฝ่ายท่านไปนะครับ ยกตัวอย่างเช่น ท่านชูชัยและก็หลายท่านด้วยกัน ไปเพิ่มเติมเสริม
หัวข้อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ก็มีทั้งหมด ๒๐ คำถามที่ส่งไปเบื้องต้น ซึ่งหมายความว่าเราสามารถปรับปรุงและ
ส่งไปเพิ่มเติมด้วยก็ได้ ก็ขออนุญาตอ่านเพื่อเป็นบันทึกในรายงานการประชุมด้วยครับท่านประธานครับว่า

๑. ควรลดจำนวน ส.ส. ลงให้เหลือน้อยกว่า ๕๐ คนหรือไม่
๒. ควรมี ส.ส. ปาร์ตี้ลิสต์หรือไม่
๓. นายกรัฐมนตรีควรมาจาก ส.ส. หรือไม่
๔. ควรกำหนดให้นายกรัฐมนตรีอยู่ได้เพียงไม่เกิน ๒ วาระหรือ ๘ ปีเท่านั้นหรือไม่
๕. ควรห้ามนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีมีผลประโยชน์ทับซ้อนทั้งในระหว่างการดำรง

ตำแหน่งและเมื่อพ้นตำแหน่ง

๖. ส.ส. ไม่จำเป็นต้องจบปริญญาตรีก็ได้
๗. ส.ว. ให้มาจากการสรรหาของทุกกลุ่มอาชีพในสังคม
๘. ควรมีการกำหนดจริยธรรมและคุณธรรมของนักการเมืองและมีบทลงโทษด้วย
๙. นายกรัฐมนตรีควรถูกอภิปรายไม่ไว้วางใจและถูกตรวจสอบได้ง่าย
๑๐. ส.ส. ควรสังกัดพรรคหรือไม่

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
 รัฐธรรมนูญที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สุพิชชาย์ ๑/๓

๑๑. ส.ส. ควรมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น การเสนอร่างกฎหมาย และการลงมติ
 ในเรื่องต่าง ๆ

๑๒. ควรมีศาลคอยตรวจสอบการให้ใบเหลือง ใบแดง กกต.

๑๓. องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญควรเป็นอิสระจากนักการเมืองอย่างแท้จริง

๑๔. ควรมีการตรากฎหมายลูกที่ออกตามรัฐธรรมนูญโดยเร็ว

๑๕. ควรกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

๑๖. ส.ส. เขตควรเป็นระบบเขตละคน หรือเขตละ ๓ คน

๑๗. ส.ว. ควรมีอำนาจถอดถอนนักการเมืองหรือไม่

๑๘. ควรกระจายอำนาจให้กับชุมชนเพิ่มขึ้น เพื่อปกป้องคุ้มครองจัดการฐาน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่

๑๙. ควรขยายสิทธิและเสรีภาพให้มากยิ่งขึ้น และมีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการใช้

สิทธิเสรีภาพได้อย่างจริงจัง อย่างเป็นรูปธรรมหรือไม่

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ปทิตตา ๒/๑

๒๐ คน มีการบัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านต่าง ๆ ไว้ในรัฐธรรมนูญให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงหรือไม่ครับ จะเห็นว่า ๒๐ คำถามนี้เป็นคำถามที่เราตั้งขึ้นคร่าว ๆ นะครับ ไม่ใช่คำถามที่แท้จริงที่จะไปตามประชาชน ทางคณะกรรมการชุดรับฟังความคิดเห็นประชาชนจะไปคิดเป็นคำถามแท้ ๆ อีกทีหนึ่ง ท่านอาจจะปรับปรุงคำพูดของเราให้สอดคล้องให้เหมาะสมอะไรต่าง ๆ และก็อาจจะไปเพิ่มเติมบางส่วนก็ได้ครับ แต่ว่าเป็นคำถามเบื้องต้นที่ฝ่ายเราส่งไปให้ฝ่ายเขาช่วยดูด้วยนะครับ ท่านประธานครับ

ประธาน : ท่านไพโรจน์ครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : ขออนุญาตท่านประธานที่เคารพครับ กระผม ไพโรจน์ พรหมสาส์น ครับ ก็เป็นเรื่องที่ดีที่เราได้มีการกำหนดประเด็น เพราะเรื่องนี้ในที่ประชุมสภาร่างเมื่อวานก็พูดกันค่อนข้างมากกว่า อยากจะเริ่มต้นรับฟังความคิดเห็นก็พอดีทางฝ่ายเลขาก็ได้จัดเตรียมประเด็นเหล่านี้ให้ไป ซึ่งก็ได้มีการแถลงข่าวไปแล้วนะครับ อย่างไรก็ตามกระผมคิดว่าก็น่าจะอยู่ในวิสัยที่อาจจะมีการปรับแก้อะไรบางอย่างเล็กน้อย ๆ นะครับ เพื่อความเหมาะสมและให้มันชัดเจนขึ้น เพื่อที่ว่าเวลาออกไปแล้วเราจะได้ คำถามเหล่านั้นหรือคำตอบที่เราได้รับมาจะได้ไม่มัดตัวเรามากเกินไปนะครับ กระผมก็มีข้อสังเกตอยู่เพียง ๓ ประเด็นหลักนะครับ

ในประเด็นแรกนะครับ ข้อ ๔ ควรกำหนดให้นายกรัฐมนตรีอยู่ได้เพียงไม่เกิน ๒ วาระหรือ ๘ ปี เท่านั้นนะครับ อันนี้กระผมอยากจะเติมคำว่า หรือไม่ เข้าไปในที่หนึ่งนะครับ เพื่อจะได้เป็นคำถามลักษณะถามว่า Yes or No นะครับ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ถ้าไม่อย่างนั้นมันเหมือนกับที่เราไปพลิกเขาว่าจะต้องอย่างนี้เท่านั้น

ในข้อ ๗ ที่บอกว่า ส.ว. ให้มาจากการสรรหาของทุกกลุ่มอาชีพในสังคม อันนี้ในหลักการเราก็เห็นด้วยนะครับว่ามันน่าจะเป็นวิธีสรรหาคัดเลือกหรือวิธีเลือกตั้งทางอ้อมหรืออะไรก็แล้วแต่ แต่ถ้าถามไปอย่างนี้เขาบอกว่าเขาไม่เอา แต่งตั้งเลย เสี่ยงมันออกมาอย่างนั้น เลือกตั้งเลย มันก็จะทำให้ข้อมูลที่เราได้มามันอาจจะเบี่ยงเบนไปนิดหนึ่ง กระผมอยากจะแก้ไขข้อความให้กระชับสักนิดหนึ่งบอกว่า ส.ว. ควรมาจากการสรรหาและคัดเลือก สรรหาแล้วมาคัดเลือกนะครับ และหรือการเลือกตั้งทางอ้อมของกลุ่มองค์กรหรือกลุ่มอาชีพในสังคม คือ พังให้มันเพราะกันสักนิดหนึ่ง แต่ความจริงก็คือ เราอยากให้มีมาจากการสรรหานั่นละครับ แต่ถ้าพันธบอว่า ควรมาจากการสรรหาของทุกกลุ่มอาชีพเท่านั้นมันปฏิเสธอย่างอื่นไปเลยซึ่งมันก็ไม่เปิดทางให้เขาได้ให้ความเห็นเลย

ส่วนข้อ ๑๖ กระผมคิดว่า เป็นคำถามที่น่าจะต้องถามในลักษณะ คือประเด็นมันมีว่า ขณะนี้จะเป็นเขตเดียว เบอร์เดียว หรือรวมเขต ๓ คนนะครับ ที่เราเคยทำกันมา ที่นี้แนวคิดที่เราอภิปรายกัน

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
 รัฐมนตรีที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ปทีตดา ๒/๒

กรรมเองก็เคยอภิปรายก็คือ อยากจะให้เขตเลือกตั้งมันกว้างขึ้น มันใหญ่ขึ้น เพื่อป้องกันการซื้อเสียง เพราะฉะนั้นก็อยากจะเปลี่ยนคำถามเป็นว่า ควรกำหนดเขตเลือกตั้งเป็นเขตละคนหรือเขต ที่อย่างเช่น เขตละไม่เกิน ๕ คน เป็นต้น สมมุติอย่างนั้นนะครับ เพราะเป็นเพียงการยกตัวอย่างอาจจะไม่เกิน ๓ คน หรือ ๕ คน ในทำนองนั้น แทนที่จะรับไปมัดเอาไว้ที่ ๑ เขต หรือว่าถ้ารวมเขตก็เป็นเขตรวมเขตเหมือนเดิม คือ เพียง ๓ คน เท่านั้นนะครับ อันนี้ก็ข้อสังเกตที่น่าเรียนที่ประชุมเพื่อว่า ถ้าเห็นเป็นอย่างไรจะได้ ประสานทางด้านประธานคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นระหว่างที่เขาทำคำถามต่อไปครับผม

ประธาน : ท่านสดศรีครับ

นางสดศรี สัตยธรรม : สำหรับประเด็นข้อ ๑๒ รู้สึกจะเน้นหนักไปที่ กกต. นะคะ อันนี้เรา ควรจะมี น่าจะตั้งกว้างไว้ว่า ควรจะมีองค์กรตรวจสอบองค์กรอิสระอีกครั้งหนึ่งหรือไม่คะท่าน คงไม่น่าจะ ไปไปที่ กกต. อย่างเดียว เพราะมีองค์กรอิสระอีกเยอะที่ควรจะต้องตรวจสอบเหมือนกันนะคะ ถ้าหากเรา เปิดกว้างอย่างนี้ก็ควรจะเป็นในลักษณะที่ให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นด้วยนะคะ อย่างไรก็ตาม สำหรับ กกต. นี้เราก็เคยพูดกันแล้วเรื่องควรจะมีศาลให้ทำการตรวจสอบ แต่ก็คงจะมีองค์กรอิสระอื่นอีกที่ อิสระจนเกินไป และควรจะมีองค์กรที่สามารถตรวจสอบการทำงานขององค์กรอิสระเหล่านั้นได้ด้วย ขอขอบคุณคะ

ประธาน : อาจารย์ครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : กราบเรียนท่านประธานครับ

ผ. เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ผมคิดว่าเมื่อวานนี้ท่านเลขาท่านก็ทำหน้าที่ได้ดี คราวนี้ในประเด็น เกี่ยวกับ ๒๐ คำถามที่เราตั้งขึ้นมา การที่จะปรับให้กระชับหรืออะไรต่าง ๆ นี้ผมก็ไม่ขัดข้อง ที่นี้ผมมีความรู้สึกว่า ๒๐ คำถาม ที่เราตั้งไปนี้ มันได้กระจายไปทั่วแล้วนะครับ ผมอยากจะให้ยึดตรงนี้เป็นแนว เพราะว่าถ้าเราคำถามออกไป ๒๐ แล้ว บอกว่าวันนี้กรรมการยกย่องขอแก้ไขคำถามนี้ มันเสียความรู้สึก นะครับ เพราะว่า ๒๐ คำถามนี้ มันเป็นแนว ส่วนจะถามอย่างไรอะไรต่าง ๆ ผมคิดว่ามันปรับได้ มันทำได้ ตลอดเวลา เพราะอย่างนั้นถ้าไม่มีอะไรที่ขัดข้องจนเกินไป ผมขออนุญาตว่า สิ่งที่เราได้แถลงไป แล้วอันนี้ เป็นที่รับรู้ทั่วทั้งประเทศแล้วอยากจะให้ตรงนี้เป็นกรอบเอาไว้ ส่วนจะลงละเอียดอย่างไรนั้นก็เพิ่มเติม ที่หลังได้ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : อาจารย์ธนบูลย์ ครับ

คณะกรรมการการยก่างรัฐธรรมนูญ

สันทนา ๓/๑

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นายธนบูลย์ จิรานูวัฒน์ : ผมเห็นว่าข้อ ๕ นั้นนะครับ ควรห้ามนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี มีผลประโยชน์ทับซ้อนในระหว่างการดำรงตำแหน่ง และก็ใส่ว่า และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง คุณต้อง กำหนดเวลาว่ากี่ปี ไม่ใช่ปล่อยลอย ๆ อย่างนี้ กฎหมายรัฐธรรมนูญไม่ใช่กฎหมายตัดสิทธิในะครับ บทบัญญัตินั้นมันจะกลายเป็น Bill of attainder ทันที คนไทยคงไม่คุ้นกับวิธีการอย่างนี้ในะครับ แต่ถ้าใน ระบบที่มี Separation of power คือการแบ่งแยกอำนาจแล้ว กฎหมายลักษณะอย่างนี้เรียกว่า กฎหมาย จำกัดตัดสิทธิหรือเรียกว่า Bill of attainder ถ้าใครอยากจะทำคดีตัวอย่าง ผมมีครับคดีดัง ๆ อยู่ ๒ คดี ของสหรัฐ ศาลสูงสุดสหรัฐหรือศาลรัฐธรรมนูญเป็นคนตีความเอง ผมว่าเมื่อพ้นจากตำแหน่งต้อง กำหนดเวลาให้เขาครับ ๕ ปีหรือ ๑๐ ปีอะไรก็ว่าไป แต่ถ้าไปบัญญัติลอยอย่างนี้ไม่เห็นด้วยนะครับ

แล้วข้อที่ ๘ บอกว่าควรมีการกำหนดจริยธรรมและคุณธรรมของนักการเมืองเป็นเรื่องดี ครับ มีบทลงโทษ ไม่เคยมีรัฐธรรมนูญประเทศไหนลงโทษไว้ในรัฐธรรมนูญ คุณต้องไปออกกฎหมายย่อย ครับ กฎหมายลูกครับจะเอาอะไรก็ว่าไปครับ

ข้อ ๑๓ นี้ครับ บอกองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญควรเป็นอิสระจากนักการเมืองอย่าง แท้จริงหรือไม่ ควรอ่านคู่ขนานไปกับข้อ ๒๐ ครับ ถ้าคุณให้สิทธิราษฎร ๑ คนสามารถฟ้องคดีได้ เราไม่ จำเป็นต้องมีองค์กรอิสระครับ เวลาเราบัญญัติกฎหมายให้มีองค์กรอิสระนี้ เราเคยคิดตัวเลขบ้างหรือเปล่า ว่าเสียหายเท่าไร คุณจ่ายให้เขาเท่าไร แล้วเขาทำงานให้คุณคุ้มไหม อย่าง คตช. เวลานี้เป็นองค์กรอิสระ ใครไปถอดถอนก็ไม่ได้ แต่สร้างความเสียหายทุกวันไม่ต่ำกว่า ๑๒๐,๐๐๐ ล้านบาทแล้วขณะนี้ นี่ยังไร ระบบที่คุณอยากมีองค์กรอิสระ กกต. ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรครับ ๓ หนว่าเป็นอย่างไรครับ ถ้าไม่เอาเข้าคุก เป็นอย่างไรครับ ไปไหนไหมครับ ทุกวันนี้ก็ยังมีอยู่ครับ นี่คือการเสียหาย บางทีเราบัญญัติกฎหมายแล้ว เราลืมคิดไปว่าตัวเลขค่าใช้จ่ายมันเป็นเท่าไร ค่าความเสียหายมันเท่าไร ผมว่าต้องนำมาคำนึงถึงให้มาก ๆ นะครับ ผมเห็นอย่างนี้ละครับท่านครับ สวัสดีครับ

ประธาน : ท่านวิทยากรครับ

นายวิทยา งานทวี : กราบเรียนท่านประธานครับ ผมก่อนอื่นนะครับเดิมเข้าใจว่าจะต้อง มาถามว่าที่มาของ ๒๐ นี้มาจากไหน พอดีได้เห็นในวาระ แล้วก็ท่านสมคิดได้ชี้แจงไปเบื้องต้น แต่ผม อยากจะทราบเรียนก่อนนะครับ เพราะว่าเรื่องนี้ได้เกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อวาน ผมอยู่ในคณะกรรมการภาคใต้ เอกสารนี้ไปถึงที่นั่น คุณกรรณิการ์พาไปก็มีการโต้แย้งกันเยอะพอสมควรว่า เรื่องประเด็นต่าง ๆ ใน สสร. เองก็ไม่ได้รับรู้ แล้วก็คุณกรรณิการ์ก็ตอบไม่ได้ ก็วิ่งออกจากห้องแล้วก็ให้ผมชี้แจงในฐานะยก่าง ผมก็ กราบเรียนว่าผมเองก็ไม่รู้เรื่อง แต่ก็ไม่อยากเสียหน้าในฐานะที่อยู่ในนั้น แล้วก็พยายามดูว่าเราควรจะทำ อย่างไร เลยรับเรื่องว่าเดี๋ยวผมขอดูรายละเอียด แต่พอตอนเช้าผมเห็น Bangkok Post ลงไปก็เข้าใจว่า

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

พัชรี ๔/๑

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ก็อยากขอมีเกียรติบ้างนะครับในการที่จะรับรู้ก่อนที่จะไปสู่สาธารณชน เพื่อให้พวกเราไม่ตกประเด็น อันที่ ๑ นะครับ

อันที่ ๒ สารระที่มีอยู่ใน ๒๐ ข้อนี้ครับ ในส่วนของภาคเอกชนเองก็รู้สึกว่ามันเป็นเรื่องของการเลือกตั้งทั้งนั้นเลยนะครับ มันเป็นเรื่องที่มีอะไรบางอย่างที่เกี่ยวข้อกับทางประชาชน มันยังไม่มีแล้วอยากจะถามว่าถ้าไม่มีอย่างนี้ผมมีสิทธิที่จะเสนอเพิ่มเติมไปได้ไหม เพราะผมยังเข้าใจว่ามาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแล้วค่อยมาสรุปประเด็นที่ทุกคนยอมรับ แต่ถ้าเป็นอย่างนี้ก็ประเด็น ส่วนเลขาก็คิดว่านี่คือประเด็นแล้วก็ใส่ไปก่อน ผมเลยอยากจะเรียนถามว่าทางคณะจะให้พวกผมเสนอเป็นการส่วนตัวเป็นประเด็นเข้าไปได้หรือไม่ หรือยังจะให้ทำอย่างไร เพราะผมคิดว่าอีกหลายเรื่องนะครับ จากการรับฟังจากประชาชนก็ดี จากที่มีความคิดเห็นจากใน สสร. ๑๐๐ คนก็ดี จากความเห็นที่เกี่ยวข้องกับองค์กรต่าง ๆ ผมคิดว่ามีประเด็นอีกหลายอย่างนะครับที่อยากเห็นรัฐธรรมนูญนี้ได้รับการตอบสนอง ก็ขอหารือก่อนนะครับ ๑. ผมขอเกียรติที่ควรจะเป็น อย่างน้อยของผมส่วนตัวนะครับ หรือจาก ๓๕ ท่านที่มีอยู่ ประเด็นที่ ๒ ก็คือเรื่องของสารระที่ออกไปแล้วจะให้พวกผมเพิ่มเติมได้อย่างไร เพราะถ้าท่านเกริกเกียรติเบรคแล้วนะครับว่าให้เป็นประเด็นสาธารณะไปเลย ผมก็เลยบอกว่าผมเสียสิทธิไปแล้ว อย่างนั้นมันจะถูกตัดหรือเปล่า แล้วประเด็นอื่น ๆ ที่จะเข้ามามันจะทำอย่างไรครับ

เลขานุการ : ขออนุญาตท่านประธานครับ จะได้ประเด็นนี้ไม่ยาว เพราะว่าเป็นเรื่องแจ้งเพื่อทราบ สั้น ๆ แค่นั้นเองครับว่า ฝ่ายอาจารย์เจิมศักดิ์นั้นครับชุดนั้นตามมาที่เรา ตามมาที่เราคือถามที่ผม นะครับ วันศุกร์นะครับ ก็ไม่มีเวลาหารือ แล้วก็คำถามทั้ง ๒๐ คำถาม ไม่ใช่ว่าชุดอาจารย์เจิมศักดิ์จะไปถามทั้ง ๒๐ นะครับ ชุดนั้นเขาอาจจะไปคุยกันแล้วบอกว่า ๒๐ คำถามที่อยู่เขาจะถามแค่ ๕ ก็ได้ นะครับ ถ้าถามว่าจะเพิ่มคำถามได้ไหม เพิ่มได้ตลอดครับ เดี่ยวความคิดเห็นของท่านทั้งหลายเสนอมาเลยนะครับ เดี่ยวผมก็จะเสนอท่านประธานว่าเราถามไปต่ออีก ๕ ประเด็น ๑๐ ประเด็นอะไร เรามีประเด็นเท่าไร ก็คงเสนอเข้าไป แต่ว่าก็เป็นอำนาจของกรรมการชุดนี้นะครับเขาจะไปดูนะครับว่าเขาอยากจะถาม ประเด็นใดบ้างนะครับ ก็ขออนุญาตท่านประธานว่าประเด็นนี้น่าจะยุติได้ว่าเดี๋ยวผมรับ ให้ท่านเขียนมาเลย ครับเดี๋ยวผมรวบรวมแล้วก็นำเสนอชุดอาจารย์เจิมศักดิ์ไป

ประธาน : เชิญครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : ขอบคุณครับ ผม นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ นะครับ ในเรื่องการเมืองภาคพลเมืองคือท่านอาจารย์สมคิดก็มาถามผมเหมือนกันนะครับ เพราะว่าเป็นเรื่องที่น่าเห็นใจ เพราะว่าทางพื้นที่เขาจะไปรับฟังความคิดเห็นแล้วก็การมีส่วนร่วม เรามีข้อจำกัดเรื่องเวลานะครับ แต่ว่าอย่างไรก็ตามผมคิดว่าผมได้พูดในคณะอนุกรรมการในเรื่องการมีส่วนร่วมนะครับ ในเรื่องของสิทธิเสรีภาพของประชาชนเมื่อเช้านี้ว่าจากนี้ไปเรามีเวลาอีกประมาณ ๑ อาทิตย์ที่เราจะสามารถที่จะคิดคำถามขึ้นมา

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

พัชรี ๔/๒

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ได้เพิ่มเติมอย่างที่อาจารย์สมคิดได้เรียนนะครับ เพราะฉะนั้นเมื่อได้คำถามนี้เราก็ตอบตามเพิ่มไปนะครับ
คิดว่าคงไม่เป็นไร ต่างคนต่างจะทำงานให้มีประสิทธิภาพด้วยกันทั้งสิ้นนะครับ

เลขานุการ : ผมขออนุญาตท่านประธาน ถ้าประเด็นนี้ยุติแต่ผมมีเรื่องชี้แจงในฐานะ
ฝ่ายเลขานุการอีก ๒ - ๓ เรื่องครับ

เรื่องแรก ถ้าท่านทั้งหลายเห็นฝ่ายเลขานุการได้แจก e-mail ของท่านทั้งหลายให้ นะครับ
ท่านใช้เพื่อการยกย่องรัฐธรรมนุญโดยเฉพาะนะครับ เป็น e-mail ของสภานะครับ เรื่องที่ ๑

เรื่องที่ ๒ ผมกำลังให้ฝ่ายเลขานุการของสภาทำนามาตรกรรมของกรรมการยกย่อง รูปเล่มก็จะ
เล็ก ๆ ให้ออกติดตัวได้ เขาอาจจะไปถามประวัติตามอะไรต่าง ๆ นั้นเพิ่มเติมนะครับ

เรื่องที่ ๓ คือเรื่องนามบัตรครับ ฝ่ายเลขานุการได้ขอให้ฝ่ายสภาทำนามบัตรให้พวกเราทุกคน
แล้วนะครับ เข้าใจว่าภายในเร็ววันน่าจะเสร็จนะครับ

เรื่องสุดท้าย ขออนุญาต เรื่องสัมมนาวันที่ ๕ - ๑๐ มีนาคม ที่กำหนดไว้ จะขออนุญาต
ยืนยันนะครับว่าจะไปสัมมนาที่สปริงฟิลด์ ที่ชะอำ วันที่ ๕ - ๑๐ มีนาคม โดยจะเดินทางตอนเช้า แล้วก็
เริ่มสัมมนาตอนบ่าย ขออนุญาตเรียนเป็นกรอบสั้น ๆ โดยเร็วว่าวันที่ ๕ ก็อาจจะคุยกันกรอบรวม ๆ ไป
วันที่ ๖ จะขออนุญาตคุยกรอบเรื่องสิทธิเสรีภาพ วันที่ ๗ วันที่ ๘ จะขออนุญาตคุยเรื่องสถาบันการเมือง
และวันที่ ๙ คุยเรื่ององค์กรอิสระแล้วก็ศาล แล้ววันที่ ๑๐ ก็เผื่อเหลือเผื่อขาดไว้จะมีอีกวันหนึ่งนะครับ
ก็เป็น ๕ - ๑๐ มีนาคม ขออนุญาตอย่างนั้น จะมีรถที่สภาจัดให้เป็นรถบัสดูจากที่นี่ไป แต่ว่าถ้าท่าน
กรรมการอยากจะเดินทางส่วนตัวเดี่ยวตรวจสอบอีกทีนะครับว่าใครเดินทางไปส่วนตัวบ้าง อย่างไรก็ตาม
ขออนุญาตเรียนเป็นแจ้งเพื่อทราบนะครับ แล้วขอ Fix เวลาด้วย

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

สายชล ๕/๑

วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ประธาน : เชิญครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ขอบคุณท่านประธานครับผม ผมวิจิตร วิชัยสาร ครับ ขออนุญาต ย้อนกลับมาคิดหนึ่งประเด็นที่จะเป็นคำถามนะครับ ๒๐ คำถาม อันนี้ก็รับได้นะครับ เพราะว่าผมก็อยู่ในที่ประชุมด้วยก็รู้ว่ามันไม่ได้มีการตกลงประเด็นนี้กันให้ได้ยินในตอนแรกนะครับ แต่ว่าพอดูทั้งหมดแล้วก็เป็นประเด็นที่เราถูกถามอยู่ทั้งสิ้นเลยครับ ซึ่งในภาพรวมเห็นด้วย แต่ว่าตอนที่เพิ่มนะครับ คือถ้าต่างคนต่างเขียนไปผมรู้สึกไม่สะดวก มันต้องเป็นเรื่องขององค์คณะทั้ง ๓๕ คน ก็ควรจะได้รับทราบว่าจะไปคิดอะไร เราจะได้รับทราบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยประการใด เพราะฉะนั้นไม่น่าจะเสียเวลาเกินไป ถ้าจะให้ใครมีประเด็นใดก็นำเรียนให้ที่ประชุมทราบด้วย แล้วก็ก็นำไปเสนอต่อก็เป็นอีกขั้นตอนหนึ่ง มีฉะนั้นแล้วมันก็จะข้อ ๒๑ อยู่ ๆ เดี่ยวก็จะมีประเด็นไม่เห็นด้วยมาเที่ยวแย้งนอกเวทีกันขึ้นมา ถ้ามันเพิ่มลักษณะอย่างนี้ขึ้นหลายครั้งนะครับ เกรงจะเกิดสภาวะอย่างนี้ แต่ว่าใน ๒๐ ข้อ ผมรับได้นะครับ แต่ว่าตอนที่ในแต่ละบุคคลอยากให้ได้รับทราบด้วย เมื่อกี้พอดีฟัง ไม่ทราบผมเข้าใจที่อาจารย์สมคิดบอกให้เขียนส่งมา ๆ นี้รับไปต่อเลยหรืออย่างไรทำนองนี้ แล้วก็เข้าใจอีกด้วยว่าทางโน้นก็ต้องไปพิจารณาอีกครั้งหนึ่งไม่ใช่เอาตามเราทุกอย่างนะครับ แต่ว่าอย่างไรถ้าไปจากนั้นก็ขอได้รู้ด้วยนะครับ

ประธาน : ผมขอเรียนอย่างนี้นะครับว่า ผมได้ฟังในประเด็นเรื่องคำถามหรือโจทย์ อันนี้แล้ว ผมอยากจะขอให้ทุกท่านได้มีส่วนร่วมกันในแต่ละประเด็นของโจทย์หรือคำถาม ได้ข้อยุติร่วมกันว่าอันนี้เป็นสิ่งที่ไปจากคณะกรรมการนะครับ แล้วก็การที่ท่านเลขานุการสมคิดบอกให้ส่งมา ท่านก็ส่งมา แต่ว่าในที่ประชุมเราควรจะนำแต่ละเรื่องมาแจ้งให้ที่ประชุมทราบ เพราะว่าเราทำงานเราร่างรัฐธรรมนูญร่วมกัน อย่างน้อยปัญหาหรือคำถามต่าง ๆ ถ้าเราไปกำหนดเฉพาะแล้วคนอื่นไม่รู้เรื่องด้วย เวลาเราจะไปตอบปัญหาข้างนอกบางทีมันตอบแล้วมันขัดแย้งกันเอง เพราะฉะนั้นเอาอย่างนี้ดีไหมครับ คือว่าทุกครั้งเอาตั้งแต่พ่วงนี้ก่อนเรื่องที่ประธานจะแจ้งที่ประชุมทราบ ผมอยากให้พ่วงนี้ท่านลองไปคิดคำถามในกรอบแต่ละกรอบซึ่งมันอาจจะไม่มีอยู่ใน ๒๐ ข้อนี้ หรือจะมีอยู่ใน ๒๐ ข้อ แต่ท่านมีความเห็นแตกต่างไปที่จะแก้ไขเพิ่มเติม อย่างน้อยที่สุดสักครึ่งชั่วโมงแต่ละท่านเตรียมมาแล้วว่าจะเสนอเรื่องอะไรบ้าง ฝ่ายเลขานุการก็จะได้บันทึกเอาไว้ แล้วเราจะแลกเปลี่ยนความเห็นกัน ผมคิดว่าท่านทำงานอย่างนี้แล้วมันก็ไปด้วยกันราบรื่นไม่ขัดแย้งกัน เชิญครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : กระผม วิชา มหาคุณ ครับ กระผมก็ต้องขอภัยที่ประชุมด้วยเหมือนกันเพราะว่าที่ประชุมกันเมื่อวานนี้แล้วก็มีก็นำเสนอประเด็นที่เป็นปัญหาเพื่อที่จะนำไปสู่การสอบถามประชาชน เนื่องจากท่านเลขานุการประสานงานมาว่าทางท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ประสงค์ที่จะได้เป็นการด่วน เนื่องจากว่าเขาจะต้องไปออกแบบสอบถาม เพราะว่าจะต้องมีกรรมวิธีมีกระบวนการอื่นอีกเยอะครับ ไม่ใช่ไปตามดื้อ ๆ แบบนี้นะครับ คงเป็นไปได้ครับ ก็คือจะต้องลงไป

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สายชล ๕/๒

เป็นเรื่องของหลักวิชานะครับ จะมีอาจารย์รู้สึกจะเป็นอาจารย์จรัส สุวรรณมาลา ท่านรับผิดชอบด้านนี้
ที่จะออกเป็นคำถามปลายเปิด ปลายปิดอะไรก็สุดแล้วแต่ที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพราะฉะนั้นกระผม
เป็นผู้อาวุโสอยู่คนเดียวตอนนั้น ก็คือรองประธานคนที่ ๓ ก็เลยเซ็นในนามของ ขออนุญาตท่านประธาน
ก็คือเมื่อทำไปแล้วก็เหมือนกับมา Endorse ให้ที่ประชุมนี้รับรองว่า อันนั้นเป็นการกระทำที่ชอบนะครับ

- ๒/๑

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ

นิเวศ ๖/๑

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

แต่ว่ากรณีนี้ผมก็ได้ชี้แจงในที่ประชุมแล้วบอกว่าอันนี้เป็นเพียงคำถามเบื้องต้นซึ่งเป็นประเด็นปัญหาค่อนข้างมากแล้วก็ยังไม่ตกผลึกนะครับ ส่วนประเด็นอื่น ๆ นี้ก็สามารถจะไปสอบถามเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางคณะกรรมการของท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ซึ่งจะต้องไปสอบถามประชาชนแล้วกรวมทั้ง ๗๖ จังหวัดด้วยนี่ก็คงมีประเด็นอื่น ๆ อีกหลาย ๆ อย่าง เพราะฉะนั้นผมก็ได้พูดในที่ประชุมของสภาแล้วว่าไม่จำกัดขอบเขตนะครับนอกเหนือจากอันนี้ แต่อันนี้เป็นเพียงประเด็นหลักหรือว่าเป็นประเด็นตัวอย่าง เอาว่าเป็นประเด็นตัวอย่างก็แล้วกันครับ เพราะฉะนั้นอย่างที่ท่านประธานได้แจ้งในที่ประชุมว่าถ้ามีอะไรจะเพิ่มเติมอีกก็ส่งมา แล้วก็ให้ที่ประชุมได้มีโอกาสรับทราบต่อไป ก็ต้องขอภัยในที่นี้ด้วยว่าเมื่อวานนี้เป็นกรณีที่ทำไปโดยเร่งด่วน แล้วผมลงนามไปเองนะครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ผมขอเรียนท่านวิชานะครับ ท่านไม่ต้องวิตกกังวลหรือครับ ท่านขึ้นไปในฐานะรองประธานนี้ ในเมื่อเกิดความเร่งด่วนจากความต้องการของฝ่ายอาจารย์เจิมศักดิ์ แล้วเราก็นำพูดหรือมาแจ้งให้ที่ประชุมทราบที่หลังได้ไม่เป็นไรครับ ส่วนอาจารย์เจิมศักดิ์ก็ใจร้อนจะเอาอย่างไร อย่างนี้ บางทีมีรายการอยู่ ใจร้อนจะเอาผมไปออกรายการ ผมก็ปฏิเสธไปหลายครั้งหลายหนแล้ว เพราะว่าพลเอกประชุมแล้วคนแก่ก็อยากพักผ่อนนะครับ ผมขอเรียนอย่างนั้นนะครับ ที่ท่านวิชาได้ชี้แจงไปก็ควรรับทราบกัน คงไม่มีปัญหาอะไรหรือครับ ท่านศรีราชาครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : กราบขอบคุณครับท่านประธาน ผมมีข้อสังเกตนิดหน่อยครับ ตรงที่ว่าสิ่งที่ตั้งตัวโจทย์ ที่จริง ๒๐ คำถามนี้ก็ครอบคลุมพอสมควรครับ แต่การจะตั้งโจทย์นี้ผมว่าเป็นเรื่องสำคัญที่เขาจะได้คำตอบออกมาอย่างไร เพราะฉะนั้นโจทย์บางตัวที่ตั้งไปมันอาจจะต้องได้ อย่างเช่น อย่างหมายเลข ๓ บอกว่า นายกรัฐมนตรีควรจะมาจาก ส.ส. หรือไม่ อันนี้คำถามมันอาจจะถามได้หลายอย่าง ผมอาจจะถามว่าควรจะบัญญัติว่า นายกรัฐมนตรีต้องมาจาก ส.ส. หรือไม่ อันนี้ก็ไม่ได้ แต่ในขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญอาจจะ Silent คือพูดไม่พูดอะไรเลยก็ได้ มันก็เป็นประชาธิปไตยอย่างนี้ครับ เพราะฉะนั้นผมว่าการถามมันค่อนข้างจะ Complicate นะครับ แล้วการถามนี้ค่อนข้างจะ Sensitive เพราะฉะนั้นขึ้นอยู่กับว่าคนถามมีอะไรอยู่ในใจ อยากให้ตอบอย่างไร คำถามมันถามมาได้ ผมค่อนข้างจะเป็นห่วงนะครับเรื่องนี้ เพราะ ๒๐ คำถามนี้มันเป็นไปได้ทั้งนั้นเลยนะครับ เพราะฉะนั้นเรื่องของการจะถามผมว่าเป็นเรื่องสำคัญ ถามอย่างไรจะให้ผลออกมาอย่างไร นั้นประการที่ ๑

กราบเรียนประการที่ ๒ ว่า คำถามเหล่านี้ผมคิดว่ามันควรจะตั้งอยู่ตัวโดยเร็วที่สุด แล้วก็ก็เป็นคำถามเดียวกันหมดทั้งประเทศ เพื่อที่ว่าผลการประมวลผลมันจะได้ทำได้ง่าย การประมวลผลสำคัญ เพราะว่าเราไม่มีเวลามาก ถ้าเมื่อถามไปแล้วท่านไปนั่งเช็ด Tarry อยู่ผมว่าตายแน่ สุดท้ายก็จะประมวลผลออกมาได้มันจะกินเวลามากมหาศาล เพราะฉะนั้นระบบของการที่จะประเมินผลคำถามออกมา

คณะกรรมการสิทธิการยกย่องรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นิวกา ๒/๒

ผมว่าต้องคิดล่วงหน้าให้รอบคอบแล้วให้ได้ผลที่มั่นใจเชื่อถือได้นะครับ ผมค่อนข้างจะเป็นห่วงในเรื่อง
เกี่ยวกับการที่จะเอาข้อมูลเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ เพราะฉะนั้นเวลานี้น้อยมาก การ Design คำถามจึงเป็น
สิ่งสำคัญที่จะได้ออกมาเชิงลึกหรือไม่ลึกนะครับ เรื่องนี้มันเป็นเรื่องทำนองเดียวกับงานวิจัยนะครับ
ซึ่งเป็นเรื่อง Sensitive แล้วก็ เป็นเรื่องที่ต้องคิดลึกไปกว่าที่เพียงแค่ตอบคำถาม ตั้งคำถามง่าย ๆ นะครับ
ผมเคยกราบเรียนว่ามันน่าจะจะต้องมีทีมงานอย่างไรหรือเปล่าที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องนี้ที่ไปช่วยทาง
อาจารย์เจิมศักดิ์หรือใครสักกลุ่มหนึ่งนี้นะครับ เพื่อจะทำให้งานออกมาให้มัน Need ให้มันเรียบร้อยนะครับ
และในขณะเดียวกันคำถามทั้งหมดนะครับ ผมยังเน้นนะครับว่าต้องเป็นคำถามเดียวกันทั่วประเทศ
แล้วมันถึงจะประมวลผลออกมาได้ความชัดเจนนะครับ ถ้าเผื่อใครไปเติมคำถามในคำถามที่ ๒๑
๒๒ ๒๓ ได้ เดี่ยวคำถามอื่น ๆ มันก็จะไปตีกันเองอีกครับในระหว่างคำถามต่าง ๆ จึงกราบเรียน
มาด้วยความ เป็นห่วงนะครับ เพราะว่าพวกเรา มีเวลาน้อยครับ ขอบพระคุณครับ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

สตีมา ๗/๑

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ประธาน : เจริญศรี

นายชูชัย ศุภวงศ์ : ผม นายแพทย์ ชูชัย ศุภวงศ์ ผมเสนออย่างนี้ครับ

ว่าคณะอนุกรรมการทั้ง ๓ ชุด ยังมีเวลาที่จะตั้งคำถามเพิ่มเติมโดยเฉพาะในอาทิตย์นี้ครับ และก็ส่งตามไปได้ โดยที่อาทิตย์หน้าวันอังคารถ้ามีประชุมชุดใหญ่ก็เอามาพิจารณากันอีกทีหนึ่ง แล้วก็ส่งตามไป ซึ่งก็ไม่เสียหายอะไร แต่ว่าอนุกรรมการทั้ง ๓ ชุดนี้ต้องยึดกรอบแนวทางหลักที่ชุดใหญ่ได้วางไว้ รวมทั้งกรอบแนวทางย่อย ก็จะทำให้ทิศทางไม่ผิดเพี้ยนนะครับ อันที่ ๑

อันที่ ๒ เรื่องเวลานี้ครับ พอดีผมหรือชนิดหนึ่งว่า ผมไม่แน่ใจว่าวันพุธ วันพฤหัสบดี ตอนเช้าชุดใหญ่จะประชุมอีกหรือเปล่า เพราะว่าเท่าที่ได้ข้อมูลจากทางท่านเลขาอาจารย์สมคิดนะครับ ก็คือต่อไปมีประชุมเฉพาะวันอังคารตอนช่วงบ่าย เพราะฉะนั้นผมเลยไปนัดอนุกรรมการไว้เรียบร้อยแล้ว ผมไม่ทราบว่าตรงนี้ต้องทำความตกลงกันใหม่ครับ

ประธาน : เจริญท่านประพันธ์ ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอบคุณท่านประธานและกราบเรียนท่านประธานครับ

ผม ประพันธ์ นัยโกวิท ในประเด็นแบบสอบถามนะครับ ในข้อ ๑๒ ผมอยากจะขอความชัดเจนนิดหนึ่งครับ เพราะว่าคำถามที่ตั้งไปควรมีศาลคอยตรวจสอบการให้ใบเหลือง ใบแดง ของ กกต. เหมือนกับว่า มัดประเด็นไปแล้วนะครับ คือคนที่ตั้งคำถามมัดประเด็นไปแล้วนะครับ ซึ่งทำให้คนที่เขาได้รับแบบสอบถาม เขาเข้าใจผิดนะครับ ผมอยากจะเรียนนะครับว่าไม่มีองค์กรอิสระองค์กรไหนที่ถูกตรวจสอบมากกว่า กกต. เป็นองค์กรที่ถูกฟ้องมากที่สุดนะครับ ขนาดคดีอาญาก็ยังถูกจำคุกนะครับ มีคดีค้างอยู่ที่ศาลเยอะ คนที่เห็นคำถามอันนี้อาจจะเข้าใจว่า เอ๊ะ ไม่มีใครตรวจสอบเลย ซึ่งมันไม่ถูกครับ เพราะฉะนั้นเวลาตั้งคำถามมันต้องช่วยให้ชัดเจนว่าเป็นอะไรนะครับ แล้วก็ใบเหลือง ใบแดง ผมคิดว่าประชาชนก็ยังไม่เข้าใจว่าจริง ๆ คืออะไรนะครับ ผมถามกรรมการที่นี้ก็ได้ว่าใบเหลืองคืออะไร ใบแดงคืออะไร บางท่านก็ยังตอบไม่ได้ แล้วประชาชนจะตอบได้อย่างไรครับ คือผมเป็นห่วง อย่างที่ท่านอาจารย์ศรัทธาว่า ขออนุญาตเอ่ยนาม คือไปตั้งคำถามไว้แบบนี้แล้วผลกลับมาเขาก็ต้องบอกว่า ไซลิ ต้องตรวจสอบ เพราะคิดว่าไม่มี แล้วเป็นอย่างไรรครับ เขาบอกว่าเห็นประชาชนไป คือผมได้ปฏิญาณแล้วว่าผมจะทำงานในฐานะกรรมการโดยไม่ยึดถือองค์กรนะครับ แต่ต้องอนุญาตชี้แจงตามข้อเท็จจริงนะครับ คือไม่ได้มีการที่จะหวงอำนาจหรืออะไรทั้งสิ้น แต่ว่าขอให้อยู่ตามข้อเท็จจริง ถ้าจะมีศาลตรวจสอบก็ต้องมาพูดกันว่าเป็นเพราะอะไร มีเหตุผลอะไร เพื่อความชัดเจน ไม่ใช่ว่ามีธงเสร็จแล้วก็ตั้งคำถามไปอย่างนี้ แล้วพอออกมาประชาชนเห็นอย่างนี้ ผมว่ามันไม่ถูกต้องนะครับ ไม่ทราบว่าคนที่ตั้งนี้ผมเข้าใจว่าเป็นอาจารย์บางท่าน ผมตั้งเป็นข้อสังเกตด้วยครับ ว่าอันนี้ถ้าตั้งคำถามอย่างนี้คำตอบมันมาอยู่แล้วครับ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สตีมา ๗/๒

ศาสตราจารย์อติพันธ์ เชื้อบุญชัย : ผม อติพันธ์ เชื้อบุญชัย กรรมการครับ
ผมขออนุญาตเรียนในส่วนคำถามนี้ ผมเชื่อว่าคำถามนี้ก็คงเป็นคำถามเบื้องต้น และก็ท่านอาจารย์
จรัส สุวรรณมาลา ซึ่งเป็นคณบดีคณะรัฐศาสตร์จุฬานั่น ท่านมีความชำนาญในเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำ
แบบถามตอบมากพอสมควรทีเดียว ท่านเป็นศาสตราจารย์ที่ทำวิจัยทางด้านภาคสนาม ซึ่งเป็นเรื่อง
ของการทำคำถาม คำตอบ อยู่มาจนกระทั่ง ผมเองเข้าใจว่าท่านอาจารย์เองก็คงน่าจะพอทราบว่าเป็นประเด็น
เป็นอะไรบ้าง อย่างไรก็ตามผมเองก็เห็นด้วยว่าในส่วนของเราเองนั้น ในประเด็นอะไรที่อาจจะประเด็น
ที่อาจจะนำไปสู่ความเข้าใจที่ผิดพลาดหรือว่าไปเจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น ผมคิดว่าในส่วนของ
กรรมการของเรานั้นก็อาจจะทำคำอธิบายหรือว่าทำเสนอเพิ่ม ความจริงนั้นผมอยากจะมีสัก ๑ ครั้ง
ที่พูดเรื่องนี้เลยก็ได้ ตัวอย่างเช่น อาจจะวันหยุดสัปดาห์นี้สักชั่วโมงหนึ่งอะไรทำนองนี้ก็นั่งคุยกันทั้งหมดว่า
จะเสนอเพิ่มอะไรกัน แล้วก็จบกันในวันนั้น แล้วก็ให้เจ้าหน้าที่พิมพ์ขึ้นจอให้ดูไปเลยก็จะดีครับ
ขอบคุณมากครับ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

พฤษภาคม ๘/๑

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ประธาน : แนวคิดของท่านนิติพันธ์ผมคิดว่า ถ้าสมมุติว่าพรุ่งนี้วันพุธ เมื่อกี้นี้ทาง ท่านชูชัยบอกว่าได้นัดคณะกรรมการไว้แล้วนะครับ แต่คณะกรรมการได้นัดกันไว้พรุ่งนี้ ใสใหม่ครับ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าต้องนัดคณะกรรมการผมก็คิดว่าเพื่อความสะดวกในการทำงานของ คณะกรรมการ การประชุมชุดใหญ่สำหรับคราวต่อไปถ้าสมมุติว่าพรุ่งนี้คณะกรรมการ แล้วก็ วันพฤหัสบดียังมีอีกก็ประชุมชุดใหญ่ไม่ได้ใสใหม่ครับ เพราะว่าต้องปล่อยให้เขาทำงานกัน แต่ผมเองผมยัง อยากประชุมชุดใหญ่อีกสักครั้งหนึ่ง อย่างน้อยที่สุดวันพฤหัสบดี คือพรุ่งนี้ลองจัดการบริหารภายในของ อนุกรรมการต่าง ๆ ไว้ พรุ่งนี้ก็จะไม่มีการประชุมเพื่อวันพฤหัสบดีเราจะได้นำเอาประเด็นของโจทย์ ประเด็นคำถามมาว่ากันอีกสักครั้งหนึ่งรวมไปถึงเรื่องอื่นด้วย แต่อย่างไรก็ตามวันนี้ถ้าสมมุติว่ากรอบที่ ๓ เรายังพิจารณาหรืออภิปรายความเห็นกันไม่เสร็จ พรุ่งนี้เราก็คงจะต้องต่อ หรือไม่ถ้าพรุ่งนี้ไม่ต่อก็คงไปต่อ วันพฤหัสบดี อย่างน้อยต้องเสร็จกรอบ ๓ ภายในวันพุธหรือวันพฤหัสบดี

นายธนบุลย์ จิรานูวัฒน์ : ท่านประธานครับ ผมว่าที่ไปนัดเหมือนกับว่าจะผูกมัด คณะกรรมการชุดใหญ่ มีอะไรซ่อนเร้นผมว่าต้องพูดกันตรง ๆ นะครับ

ประธาน : อาจารย์ธนบุลย์เดี๋ยวนะ

นายธนบุลย์ จิรานูวัฒน์ : ไม่ใช่ครับ ที่ผมพูดคือไปทำอย่างนี้มันเหมือนมัดมือชกคณะ มัดมือชกกรรมการอีกหลาย ๆ คนในนี้ เราควรจะได้มีการอภิปรายให้กว้างขวาง เพราะว่าเวลานี้เรากำลัง จะถามว่าเราจะมีรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนหรือฉบับข้าราชการจะให้ใครใช้ ประชาชนใช้ หรือข้าราชการใช้ ต้องถามตรงนี้ก่อนครับ ต้องถามด้วยคำถามนี้ก่อนครับ

ประธาน : ผมตอบเลยครับ ให้ประชาชนใช้ครับ ขอบคุณอาจารย์ธนบุลย์นะครับ ถ้ามีปัญหาสงสัยตรงไหนถามผมโดยตรงเลย ผมให้คำตอบได้เลย ก่อนที่จะไปพูดกันผมอยากขอความเห็น ที่ประชุมว่าวันพุธกับวันพฤหัสบดีเราจะประชุมกรรมการชุดใหญ่วันไหนดี เพื่อเปิดโอกาสให้จะเป็น วันพุธหรือวันพฤหัสบดีก็ได้ คณะกรรมการเขาจะได้ไปพิจารณา เชิญครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช : กราบเรียนท่านประธานครับ คือประเด็นนี้ครับ ที่ผมกำลังจะพูดถึง ผมคิดว่าการประชุมของคณะกรรมการยกย่องชุดใหญ่ควรจะยังคงมีอยู่ เพียงแต่ว่า ผมคิดว่าเราน่าจะจัดระบบการประชุมว่าวันอังคารมีตอนบ่าย และวันพุธกับวันพฤหัสบดีมีอย่างน้อย ตอนเช้าให้เป็นที่แน่นอน ส่วนบ่ายของวันพุธ วันพฤหัสบดีหรือเป็นวันอื่น หรือแม้กระทั่งบ่ายวันจันทร์ ถ้าเมื่อสมมุติว่าสภาใหญ่จะยังคงประชุมไปแค่ครึ่งวันหรือแค่เที่ยงครึ่งมันก็มีความเป็นไปได้ เพราะฉะนั้นแล้วบรรดาชุดเล็กทั้งหลาย อนุกรรมการทั้งหลายก็จะประชุมกันสลับส่นกันไปหมด และผลสุดท้ายก็จะไปกระทบชุดใหญ่อย่างที่กราบเรียน เพราะฉะนั้นผมอยากจะให้ Set ให้เป็นระบบว่า วันจันทร์ชุดใหญ่จะประชุมแค่ไหนอย่างไรถึงที่เ็นที่แน่ เว้นแต่ว่ามีประเด็นที่มีปัญหาจริง ๆ ถึงค่อยล่า

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เพทาย ๘/๒

เวลา มา วันอังคาร เข้า เขาว่างกัน อยู่แล้ว หรือจะ อย่างไร ก็สุดแล้ว แต่ ป้าย เรา จะ ประชุม กัน ถึง ประมาณ ๕ โมง เย็น หรือ อะไร ก็ ว่าง ไป วันพุธ วันพฤหัสบดี ครั้ง วันเช้า เป็น ที่ แน่น นอน ถึงเที่ยง ครั้ง เพราะ ฉะนั้น ช่วง ป้าย ของ วันพุธ วันพฤหัสบดี บรรดาอนุกรรมการ หรือ กรรมการ ย่อย อื่น ก็ จะ สามารถ ประชุม ได้ และ คณะใหญ่ ก็ จะ ไม่ เสีย เวลา ไม่ ถูก กระทบ เพราะ ฉะนั้น เวลา นี้ ขาด ระบบ ที่ ชัด เจน ก็ เลย ทำให้ มี การ นัด ไขว้ กัน ไป ไขว้ กัน มา แล้ว ก็ เกิด ความ สับสน วุ่นวาย ผลสุดท้าย ผม ว่า มัน ละมด คือ อันโน้น ก็ ไป ชน กับ อันนี้ อันนี้ ก็ ไป ชน กับ อันโน้น -----

- ๘/๑

คณะกรรมการการยก่างรัฐธรรมนูญ

วัดมณี ๙/๑

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ที่จริงผมเดือนแล้วนะครับตอนในที่ประชุมใหญ่ว่าท่านหนึ่งไม่ควรจะเป็นเกิน ๒ ชุด เสร็จแล้วท่านก็ไม่ค่อยจะเชื่อกัน เสร็จแล้วถึงเวลาผมก็ยังแปลกใจมันยังมีชุดอนุกรรมการย่อยออกมาอีกที่มันแตกตัวออกมาอีกซึ่งทำให้เวลาของการประชุมของพวกเราจะมีปัญหาตามมา ผมกราบเรียนว่าถ้าเมื่อ Set ระบบให้มันชัดเจนแล้วอนุกรรมการย่อยทั้งหลายเขาก็จะได้มีเวลาที่จะใช้เวลาที่เหลือจะกลับไปทำการประชุมให้ได้ประสิทธิภาพแล้วก็บริหารเวลากันไป กราบขอบพระคุณครับ

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ผม ธิตินันท์ ครับ ก็เห็นด้วยกับท่านอาจารย์ศรียาชา เพียงแต่ว่าผมเองคิดว่า คือถ้าเรามีดูวันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดีนั้นก็อาจจะเป็นไปได้หรือไม่ถ้าเป็นวันอังคารบ่ายเป็นชุดที่เราประชุมตรงนี้ วันพุธเช้าให้คณะกรรมการ ๓ กลุ่มประชุมแล้ววันพฤหัสบดีเรากลับมาประชุมอีกที่หนึ่ง คือโดยเหมือนลักษณะคล้าย ๆ ว่าคือประชุมทุกวันคือถ้าไม่มีประเด็นอะไรเข้ามาก็อาจจะประชุมอาจจะตั้งแล้วมันอาจจะไม่ดีเท่าไร แต่ว่าถ้ามีคั่นกลางด้วยอนุกรรมการนี้ ๓ กลุ่มนั้นมีประเด็นต่าง ๆ ก็มาประชุมในวันนั้นได้อีกครั้งหนึ่ง อันนี้เป็นข้อเสนอเรียนให้พิจารณาครับ

เลขานุการ : ขอบคุณครับ ความจริงเวลาที่ Fix ชัดเจนจะครบไม่ได้เป็นอย่างที่พูดกันก็คือเขา Fix ชัดว่าวันอังคารบ่าย วันพุธเช้า วันพฤหัสบดีเช้า แต่เมื่ออาทิตย์นี้ผมยังเข้าใจว่าเนื่องจากกรอบเวลาที่วางไว้อนุกรรมการจะมีเวลาน้อยก็กะว่าให้อนุกรรมการไปคุยกันมาก ๆ หน่อย ผมก็เลยได้บอกท่านชู้ชไปว่า อาจจะวันพุธ วันพฤหัสบดีอาทิตย์นี้อาจจะไม่มีการประชุม ก็เรียนอย่างนี้ครับผมดูตารางเวลาแล้วนะครับ มีวันพฤหัสบดีเช้ามีชุดของอาจารย์ชู้ชชุดเดียวเท่านั้นที่ประชุมตอนเช้า ท่านอาจารย์ชู้ชอาจจะประชุมพรุ่งนี้ไปได้แล้วก็ขออนุญาตเลื่อนของชุดเล็กไปวันพฤหัสบดีซึ่งน่าจะตกลงเลื่อนไปได้ ก็ขออนุญาตท่านประธานหรือว่าพรุ่งนี้เราไม่ต้องประชุมนะครับและขอประชุมวันพฤหัสบดีเช้า นะครับ ดูตารางเวลาทั้งหมดชุดใหญ่ขอประชุมวันพฤหัสบดีเช้าได้ใหม่ครับจะได้จบประเด็นนี้ไป

นายชู้ช ศุภวงศ์ : ท่านประธานครับ ผม ชู้ช ศุภวงศ์ ขออนุญาตนิดหนึ่งครับ แล้วอาทิตย์ถัดไปละครับเพราะว่าต้อง Fix เพราะว่าชุดเล็กจะต้องวางแผนในการทำงาน อาทิตย์ถัดไปชุดใหญ่จะว่าอย่างไรครับ เพราะว่าผมไปเลื่อนเขากลับไปกลับมา

ประธาน : คืออย่างนั้นครับผมขอสรุปอย่างนี้ จากที่อาจารย์สมคิดได้เสนอไว้เมื่อสักครู่นี้ คือบ่ายวันอังคารชุดใหญ่ปกติ แล้วก็เช้าวันพฤหัสบดีชุดใหญ่ปกติเพื่อที่จะมารับฟังความเห็นซึ่งอาจจะมีปัญหาหรือมีประเด็นอะไรต่าง ๆ จากคณะอนุกรรมการแต่ละชุด ถึงแม้ว่าวันพรุ่งนี้จะนัดไม่ทันอะไรต่าง ๆ วันพุธต่อไปก็อาจจะนัดได้ ก็ขอเฉพาะวันอังคารช่วงบ่าย ตั้งแต่เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกาจนกว่าจะเสร็จวาระการประชุม และวันพฤหัสบดีเช้า วันพุธเป็นเรื่องของอนุกรรมการ แล้วก็อนุกรรมการที่ประชุมวันพุธแล้วเราจะได้นำเอาประเด็นต่าง ๆ เข้ามาปรึกษาหารือกัน คิดว่าถ้าทำอย่างนี้ได้เนี่ยครับมันจะสะดวกในการที่จะกำหนด

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วัดนี้ ๙/๒

กรอบการทำงาน แล้วมันไม่มีวาระซ่อนเร้นแบบอาจารย์ธนูลย์ว่านะครับ ผมพูดนี้ผมก็ไม่มีวาระซ่อนเร้น
อะไรนะครับ เชิญครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : กระผม วิชา มหาคุณ เนื่องจากว่าผมรอบที่ ๓
มาเนิ่นนานแล้วนะครับ ความจริงก็มีความอดทนมากครับ คือเห็นว่ามีประเด็นอื่น ๆ พูดกันเยาะเย้ยก็เลย
ไม่ได้เร่งรัดอะไร แต่ว่าผมนี้มันดลวงหน้าไปก็คือวันพฤหัสบดีตอนบ่าย เวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา นะครับ
พยายามนัดเย็น ๆ เพื่อว่าจะมีอะไรเห็นชัดเจนนะครับ แล้วก็วันศุกร์ตอนบ่ายเหมือนกันก็เลยอยากจะเร่งรัด
ตรงนั้นะครับว่าขอให้กรอบออกมาเร็ว ๆ หน่อย เพราะว่าเราจะได้นำไปเพิ่มเติมหรือนำไปขยายอะไรให้
มันชัดเจนยิ่งขึ้นครับ ผมจะได้รับฟังความคิดเห็นจากที่ประชุมด้วยครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ขออนุญาตครับ ผม วิจิตร วิชัยสาร ครับ จริง ๆ ไม่ค่อยอยากจะพูด
เรื่องนี้มาก แต่ว่าโดนกับตัวคือเพราะเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาแม้แต่เจ้าหน้าที่โทรเข้ามาเมื่อเช้านี้ผมเข้าใจว่าผม
ไม่ประชุม เพราะว่าเขาจะแจ้งซ้อนกันไปหมดเลยแต่ไม่ใช่จะโทษเจ้าหน้าที่เขาก็ตั้งใจดีนะครับ เพราะฉะนั้น
ผมคิดว่าชุดใหญ่อย่างนั้นก็ยื่นไปเลยแล้วที่เหลือให้เป็นเรื่องของอนุไปจัดการเอาเองได้ไหมครับ
ไม่อย่างนั้นพอฟังแล้วมันก็เลยผมเข้าใจว่าจะไม่มีประชุมผมก็เลยไหลตามไปเลยทำนองนี้ -----

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วชิราภรณ์ ๑๐/๑

เพราะฉะนั้นอยากให้ชุดใหญ่ยื่นไปเลยดีกว่าประชุมวันไหน ให้นิ่งไปเลย ส่วนอนุกรรมการก็เป็นเรื่องของท่านประธานแต่ละอนุกรรมการ หลบคณะใหญ่ไป จะได้ไม่ต้องฟังหลายอย่าง พอฟังหลายอย่างเดี๋ยวเราก็สับสนครับ

ประธาน : ผมขอสรุปอย่างนี้ครับ เวลามันก็นานมา ประเดี๋ยวกรอบของท่านวิชา จะไม่เสร็จวันนี้ละครับ วันอังคารบ่ายสองโมงทุกวันอังคาร แล้ววันพฤหัสบดีเวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ทุกวันพฤหัสบดี ยื่นไว้ก่อน ส่วนการบริหารเวลาของคณะอนุกรรมการแต่ละคณะก็กรุณาไปจัดการกันเองก็แล้วกัน เอาขั้นต้นไว้ก่อนสำหรับกรรมการชุดใหญ่

ผมมาเข้าเรื่องของ ๓.๒ คือแนวทางเกี่ยวกับองค์กรตรวจสอบอิสระและศาลนะครับ ขอเชิญท่านอภิปรายได้นะครับในเรื่องนี้

เลขานุการ : ท่านประธานครับ ฝ่ายเลขานุการช่วยขึ้น ๓.๒ ได้ไหมครับ ๓.๒ ก็จะเป็นเรื่ององค์กรตรวจสอบอิสระและศาล โดยฝ่ายเลขานุการได้เสนอประเด็นใน ๓ ประเด็นนะครับว่ามีเรื่องควรคงองค์กรตรวจสอบและศาลไว้ทั้งหมด โดยปรับปรุงอำนาจหน้าที่ให้เหมาะสมขึ้น ๒. คือปรับปรุงระบบการสรรหาองค์กรอิสระให้มีความเป็นอิสระและเป็นกลางอย่างแท้จริง และก็ไม่ควรให้วุฒิสภาเป็นองค์กรทำหน้าที่แต่งตั้งแต่เพียงองค์กรเดียว ๓. ก็คือควรมีระบบการตรวจสอบการทำงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ผมเรียนว่าเราข้ามวาระที่ ๒ นะครับ ๓.๑ ไปนะครับ ไม่เป็นไรนะครับ เดี่ยวกลับมาได้ขอ ๓.๒ ก่อนได้ไหมครับ

นายบุรีรักษ์ มาประณีต : ที่ผมยกมือก็เพราะว่าผ่านวาระที่ ๒ ไป แล้วก็วาระที่ ๓ ๓.๑ มันน่าจะให้จบไปเลยแล้วก็ค่อยมา ๓.๒ ของท่านวิชา แล้วเดี๋ยวก็จะกระโดดไปกระโดดมา ผมว่าทำตามระเบียบวาระน่าจะดีกว่าครับ

ประธาน : อันนี้ก็แล้วแต่ที่ประชุมครับ ถ้าสมมุติว่าวาระที่ ๓.๑ นี้เราก็เคยพูดกันมาพอสมควร แต่เราจะต่อได้นะครับ ไม่กระโดดข้ามนะครับท่านอาจารย์ เราเอาวาระที่ ๓.๒ ว่ากันอันนี้ให้จบในวันนี้ แล้วเหลือเวลาเราค่อยไปต่อในวาระที่ ๓.๑ อีก เพราะว่าวาระที่ ๓.๑ นี้เราอภิปรายกันมาครั้งหนึ่งแล้วเป็นระยะเวลาพอสมควรทีเดียว ผมขออย่างนี้ก็แล้วกันนะครับ คงไม่ขัดข้องนะครับ ท่านอาจารย์ธนบุลย์ขัดข้องไหมครับ

นายธนบุลย์ จิราภรณ์ : ไม่ใช่เรื่องขัดข้องหรือไม่ขัดข้อง แต่ว่าเวลานี้ถามว่าที่ประชุมนี้ยอมแล้วใช่ไหมที่ให้มีองค์กรอิสระ ต้องถามเรื่องนี้ก่อนครับ คือถ้าให้สิทธิราษฎรฟ้องได้เพียง ๑ เสียองค์กรอิสระไม่มีความหมายครับ

ประธาน : อาจารย์อภิปรายแล้วหรือ วาระที่ ๓.๒ ยังไม่ถึงเลย กำลังหารือกันว่าผมจะเอาวาระที่ ๓.๒

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วชิรารภรณ์ ๑๐/๒

นายธนบุลย์ จิรานูวัฒน์ : คือวาระที่ ๑ เขาบอกว่าควรคงองค์กรตรวจสอบและศาลไว้
ทั้งหมด

ประธาน : นั้นเป็นประเด็นในเนื้อหาที่เราจะอภิปราย ถ้าอย่างนั้นผมขอความกรุณา
มาเข้าวาระที่ ๓.๒ แล้วถ้าเหลือเวลาจะไปต่อวาระที่ ๓.๑ อีกที ถ้าอย่างนั้นขอเชิญอภิปรายครับ
วาระที่ ๓.๒ ครับ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา มหาคุณ : ผม วิชา มหาคุณ ครับ ท่านประธานครับ
เนื่องจากว่าในประเด็นที่เกี่ยวกับองค์กรอิสระและศาลนี้ ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ดั้งเดิมจะพูดถึงเรื่อง
การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีแล้วก็การจับกุมคุมขังอะไรเต็มไปหมด ก็คือหยิบยกเอา วิ. อาญา ประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบ้าง ธรรมนูญศาลยุติธรรมบ้าง ซึ่งบัญญัติไว้เรียบร้อยแล้ว ผมคิดว่า
ประเด็นรายละเอียดเหล่านั้น รายละเอียดปลีกย่อยเหล่านั้นตัดไปนะครับ -----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีซี ๑๑/๑

โดยถือว่าเมื่อมันตรงกันอยู่แล้วในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ก็ไม่จำเป็นต้องเอามาพูดกันอีก แต่ผมเห็นว่าหลักใหญ่ ๆ ว่าเราจะทำอย่างไรให้มีประสิทธิภาพขึ้น แล้วก็ให้ประชาชนได้สามารถจะเข้าถึงการตรวจสอบอำนาจรัฐได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อย่างในกรณีของกระบวนการพิจารณาคดีอาญา ผมเสนอว่าควรที่จะเน้นเพิ่มเติมที่การตรวจสอบการกระทำใด ๆ ที่ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเราเรียกว่าเป็นกระบวนการโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเรียกว่า Due process of law เพราะฉะนั้นการกล่าวหาว่าบุคคลใดกระทำความผิด ต้องมีเหตุอันสมควร ซึ่งจะต้องดำเนินการตามระบบกฎหมายโดยเคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นการจับกุม คမ်းซัง การพิจารณาคดี ต้องดำเนินการด้วยความเป็นธรรม และให้ราษฎรสามารถจะร้องทุกข์ผ่านทางองค์กรอิสระที่ดี หรือว่าร้องทุกข์ต่อศาลโดยตรง ที่อาจารย์ธนบุลย์เสนออยู่เสมอ และให้ศาลหรือองค์กรอิสระรับดำเนินการไต่สวนโดยเร่งด่วน เพื่อที่จะให้ความเป็นธรรมกับผู้ที่ยื่นเรียนว่ากระทำความผิดนั้นไม่ชอบด้วยกระบวนการอันชอบด้วยกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายใด ๆ ที่ให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการจับกุม คမ်းซัง หรือควบคุม หรือว่าดำเนินการใด ๆ แม้กระทั่งการดำเนินการขององค์กรอิสระเองที่เขาเรียนมาว่ากระทำการอันมิชอบอะไรก็ตาม ก็ให้รีบเร่งดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพอย่างรวดเร็ว มิใช่ค้างคาอยู่ อันนี้เราก็ยอมรับว่าศาลยุติธรรมเองก็ได้มีการดำเนินการกระบวนการพิจารณาด้วยความเป็นธรรม แต่ว่ากระบวนการพิจารณาบางครั้งมีความล่าช้า ล่าช้าเนื่องจากว่าอะไร เนื่องจากว่าคดีความมันค้างอยู่ที่ศาลเป็นจำนวนมาก กระผมเห็นว่าต้องจัด Priority ก็คือถ้าเป็นกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการอันมิชอบด้วยสิทธิมนุษยชนที่ดี หรือว่าขัดต่อหลักของกระบวนการอันชอบธรรมตามกฎหมาย โดยเฉพาะในด้านกระบวนการพิจารณาคดีอาญา ให้เร่งดำเนินการไต่สวน ผมขอให้ใช้ระบบไต่สวนไม่ใช่ระบบกล่าวหา คือไปแจ้งความร้องทุกข์ ไปอะไร ดำเนินการด้วยความล่าช้า ตำรวจก็ดำเนินการด้วยความล่าช้าเพราะมาร้องเรียนว่าตำรวจเตะถีบราษฎรอะไรในทำนองนี้ ตำรวจก็ไม่อยากจะทำคดี เพราะว่ากระบวนการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ตำรวจ เท่าที่ปฏิบัติกันอยู่ทุกวันนี้ก็คือโยนกลองกัน ฉะนั้นก็อยากจะขอให้ตรงนี้เป็นหลักการที่มีความสำคัญว่า เราจะทำอย่างไรให้การตรวจสอบการใช้อำนาจอันไม่ชอบด้วยกระบวนการตามกฎหมายหรือหลักนิติธรรม ให้มีการไต่สวนโดยศาลยุติธรรมที่ดี หรือองค์กรอิสระให้ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหานั้นโดยรวดเร็ว เดี่ยวอย่างไรทางฝ่ายเลขาอาจจะช่วยตรงนี้ได้ตั้งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ คือลบข้อกล่าวหาอะไรทั้งหมดที่ว่ากระบวนการพิจารณาของศาลเป็นไปด้วยความล่าช้าให้หมดไป แล้วก็รายละเอียดปลีกย่อยที่เกี่ยวกับหลักการ สิทธิเสรีภาพของประชาชนในการดำเนินคดีอาญาอะไร ซึ่งตรงกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอยู่แล้ว ก็ไม่ต้องมาใส่ ก็เอาเฉพาะประเด็นที่สำคัญอย่างที่ผมได้กราบเรียน ขอบคุณครับ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วชิรี ๑๑/๒

ประธาน : เชิญท่านประพันธ์ ทางนี้ก่อนครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : กราบเรียนท่านประธาน กระผม ประพันธ์ นัยโกวิท
กรรมการ ในส่วนขององค์การอิสระในเบื้องต้นในกลุ่มที่ ๓ กลุ่มที่ ๒ ตอนแรกผมเข้าใจว่าจะปนกัน
หรือเปล่า เพราะว่าในกลุ่มที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง ซึ่งพูดถึง ส.ส. ส.ว. ซึ่งอยู่ในหมวดรัฐสภา
องค์อิสระได้มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา -----

- ๑๒/๑

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

หน้า ๑๒/๑

วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ส่วนองค์กรอิสระในกลุ่ม ๓ ที่จะอยู่ในหมวดศาลต่อมา จะมี ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง มี ป.ป.ช. การตรวจเงินแผ่นดิน แต่ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มไหนก็ตาม ในส่วนขององค์กรอิสระในวาระ ๓.๒ ข้อ ๑ ผมยังเห็นว่าควรจะต้องคงองค์กรอิสระและศาลไว้ทั้งหมด เพราะจากการทำงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา ปัญหาไม่ได้เกิดจากองค์กรอิสระนะครับ ปัญหาเกิดจากการแทรกแซงองค์กรอิสระจากฝ่ายการเมือง องค์กรอิสระทุกหน่วยงานตามรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ มา โดยส่วนใหญ่ทำหน้าที่ไม่ได้บกพร่องนะครับ แต่จากการแทรกแซงของฝ่ายการเมือง จากการสรรหาทำให้องค์กรอิสระต่าง ๆ อ่อนแอลง ฉะนั้นผมถึงเห็นว่าองค์กรอิสระทุกองค์กรยังมีความสำคัญ องค์กรอิสระในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ที่เพิ่มขึ้นมานี้ คือศาลปกครองซึ่งอาจจะถือว่าเป็นสถาบันตุลาการ แต่ก็เป็นองค์กรอันหนึ่งที่เพิ่มขึ้นมาในรัฐธรรมนูญ ที่ผ่านมามาตอนแรกศาลปกครองที่ตั้งมาก็อาจจะมีความเครียดระหว่างศาลยุติธรรมกับศาลปกครองอยู่บ้าง ทำให้คดีมีความล่าช้าในตอนแรก ก็มีการเข้าไปสู่คณะกรรมการชี้ขาดแก่นักวิชาการ เสียเวลาไปพอสมควร แต่หลังจากที่ศาลปกครองได้ทำหน้าที่มาจนกระทั่งระยะหลังนี้สามารถแสดงให้เห็นว่าศาลปกครองนี้ปฏิบัติงานได้อย่างดี คู่ครองสิทธิของประชาชนได้เป็นอย่างดี ในส่วนของศาลรัฐธรรมนูญ ผมยังคิดว่าที่ผ่านมศาลรัฐธรรมนูญก็ทำหน้าที่ในองค์กรของศาลรัฐธรรมนูญได้ดีพอสมควร แต่ปัญหาเกิดจากการแทรกแซงของฝ่ายการเมือง คดีหลายเรื่องศาลรัฐธรรมนูญได้ชี้ขาด ซึ่งเป็นผลดีกับประชาชน ในหลาย ๆ เรื่องเราต้องยอมรับความจริง ผมยังคิดว่าศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นจากรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ควรจะมีคาอยู่ต่อไป แต่จะรูปแบบเป็นอย่างไร การสรรหา หรือองค์ประกอบ เป็นอย่างไรเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ในส่วนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งนี้อยู่ในเรื่องสถาบันการเมือง เป็นองค์กรที่ทำให้เกิดสภาพนิติบัญญัติ ทำให้เกิด ส.ส. ส.ว. ฉะนั้นองค์กรของ กกต. นี้แน่นอนคงต้องเป็นองค์กรในรัฐธรรมนูญ ปัญหาที่ผ่านมามาไม่ได้เกิดจากความบกพร่องของ กกต. เกิดจากความบกพร่องของการแทรกแซงของฝ่ายการเมือง ท่านจะเห็นได้ว่าถ้าไม่มี กกต. คดียุบพรรคปัจจุบันนี้ จะไม่มีทางเกิดขึ้น เพราะว่าถ้าไม่มีใครกล้าเสนอยุบพรรค แต่ว่ามีองค์กร กกต. เขายังทำหน้าที่ของเขาได้อยู่ ในส่วนของ ป.ป.ช. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผมเองผมเป็นกรรมการได้สอน ป.ป.ช. ผมก็รู้สึกเสียใจเหมือนกันที่ ป.ป.ช. ถูกศาลลงโทษไป แต่ผมก็ยังเห็นว่าหน่วยงาน ป.ป.ช. นี้เท่าที่ผ่านมามาเขาก็สามารถทำงานได้ดีในระดับหนึ่ง ความบกพร่องที่เกิดขึ้นนี้เกิดขึ้นจากการแทรกแซงของฝ่ายการเมืองเช่นเดียวกัน ป.ป.ช. ชุดแรกดำเนินคดีเรื่องชุกหุน ถ้าไม่มี ป.ป.ช. จะไม่มีเหตุการณ์นี้เกิดขึ้น ผมจึงเห็นว่า ป.ป.ช. ยังต้องมีความสำคัญ ซึ่งจะต้องอยู่ในองค์กรตรวจสอบนี้ต่อไป กรรมการตรวจเงินแผ่นดินผมก็ยังเห็นว่าที่ผ่านมามาเขาทำงานได้ดี เหตุที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินถูกยุบไปโดยคณะปฏิรูป ก็เป็นเพราะว่าเกิดจากการแทรกแซงของฝ่ายการเมืองจนกระทั่งการทำงานของ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นภา ๑๒/๒

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินอ่อนแอไป ผมจึงคิดว่าในส่วนของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินก็ยังมี
ความสำคัญ ในส่วนของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่ผ่านมาไม่ได้ทำอะไรบกพร่องเลยนะครับ
มีเรื่องหลายเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเขาใช้อำนาจหน้าที่เสนอไปจนกระทั่งให้ศาลรัฐธรรมนูญ
ชี้ขาดออกมาได้ ซึ่งเป็นประโยชน์กับประชาชน ในส่วนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ที่ผ่านมามีคิดว่า
ทำงานได้ดีเป็นปากเป็นเสียง แต่เนื่องจากว่าในฝ่ายการเมืองไม่ยอมรับลูก คดีฆ่าตัดตอนก็ดี กรรมการ
สิทธิมนุษยชนเขาพยายามพูดมาหลายครั้ง แต่ไม่ประสบความสำเร็จนะครับ -----

- ๑๓/๑

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ

เยาวเรศ ๑๓/๑

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผมก็คิดว่าที่ผ่านมาเขาทำหน้าที่ในทางวิชาการได้สมบูรณ์ ผมก็คิดว่าในส่วนองค์กรเหล่านี้ น่าจะคงอยู่ต่อไป ส่วนจะปรับปรุงกันอย่างไรนั้นจะครับก็คงมาคุยกันได้ ในรายละเอียด

ในส่วนของศาล ผมก็คิดว่าศาลต่าง ๆ เขาทำมาได้ดีนะครับ ในส่วนบางเรื่องนี้อาจจะต้องมาคุย อย่างเช่น Speed time อย่างที่ต่างประเทศเขาเรียกว่า การเร่งรัดในการพิจารณาคดีนั้นะครับ อันนี้อาจจะต้องมาคุยกันและผมคิดว่าในคณะกรรมการที่ขาดเขตอำนาจระหว่างศาล ผมคิดว่ายังมีความจำเป็นต้องมี เพราะที่ผ่านมาก็เกิดมีปัญหาเหมือนกันว่า คดีเรื่องนี้ขึ้นศาลไหนกันแน่ ต้องมีคณะกรรมการชี้ขาดไม่อย่างนั้นเดี๋ยวยุ่งเหมือนกัน อย่างคดีของ กกต. ที่ผ่านมานั้นะครับ ศาลรัฐธรรมนูญก็ชี้ขาดว่า การเลือกตั้งวันที่ ๒ เมษายนนี้เป็นโมฆะใช้ไม่ได้ ฉะนั้นที่บอกไม่มีการตรวจสอบไม่จริง ศาลรัฐธรรมนูญเขาชี้ขาดนะครับว่า กกต. จัดการเลือกตั้งนี้ไม่ลับ หั่นคูหาไม่ถูกต้อง ชัดรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญเขาชี้ขาด ไปศาลปกครอง ศาลปกครองเขาชี้ขาดอีกครั้ง ชี้ขาดว่าอย่างไรรู้ไหมครับ ชี้ขาดว่า กกต. ออกกฎไม่ชอบ เป็นการออกกฎเหมือนกับ ครม. ออกกฎไม่ชอบนี้ ศาลปกครองเขามีอำนาจชี้ขาด ศาลปกครองเขาบอกว่า กกต. จัดการเลือกตั้งวันที่ ๒ เมษายนนี้ก็ไม่ชอบอีก ออกกฎไม่ชอบที่หั่นคูหาไม่ถูก เลยผมอยากจะถามศาลใครชี้ขาดกันแน่ครับ คือในที่สุดแล้วคงจะต้องมีครับว่าใครที่จะชี้ขาดเขตอำนาจศาล คงต้องมี ในความเห็นผมเองนี้ในวาระ ๓.๒ (๑) นี้ผมยังเห็นว่าควรคงองค์กรอิสระ คงองค์กรการตรวจสอบและศาลไว้ทั้งหมด โดยจะปรับปรุงอำนาจหน้าที่อย่างไรนี้ก็อาจจะมอบให้คณะกรรมการชุด ๓ ไปช่วยพิจารณา ขอบคุณครับ

ประธาน : ผมมีรายชื่อที่ได้ยกมือไว้แล้วก็จดไว้ตั้งแต่ต้นนะครับ จะมีอีก ๔ ท่านด้วยกัน คือท่านวุฒิสภา ท่านสุพจน์ ท่านอาจารย์นครินทร์ แล้วก็ท่านอาจารย์ธนบูลย์ ซ้าย ๒ ขวา ๒ นะครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสภา ต้นไชย : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม วุฒิสภา ต้นไชย กรรมการการครับ ผมมีประเด็นสั้น ๆ เล็กน้อยครับ คือผมอยากให้ฝ่ายเลขาคำความชัดเจนนิดหนึ่งนะครับ คือเสนอโดยใช้คำอยู่ว่า องค์กรตรวจสอบองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ผมก็ยังอยากให้ทำความเข้าใจว่า อย่าง กทช. นี่คืออะไร มันจะอยู่ตรงไหนในส่วนนี้ คือคำว่า หัวข้อ ๑ ควรคงองค์กรตรวจสอบและศาลไว้ทั้งหมดนี้มันครอบคลุมอะไรบ้าง กทช. จะอยู่ในหมวดนี้ไหม กทช. อยู่หมวดนี้ไหม สภาที่ปรึกษากรรมการสิทธิอยู่ในนี้ไหม คืออยากให้ Define ให้ชัดเจนก่อนว่าเป็นอย่างไร แล้วมันก็จะพูดชัด คือถ้าคงองค์กรตรวจสอบทั้งหมดหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญทั้งหมดนี้หมายถึงอะไรบ้าง อันนั้นเป็นข้อหาหรือฝ่ายเลขาคำจะกรุณา Clarify ให้ชัดเจนก่อนว่าใน Category ของกลุ่มนี้จะมีองค์กรทั้งหมดกี่ประเภท แล้วในแต่ละประเภทคืออะไร เหมือนที่ท่านประพันธ์ได้กรุณาพยายามอธิบายเมื่อกี้นะครับก็จะเกิดความเข้าใจ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

เยาวเรศ ๑๓/๒

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ประการที่ ๒ ที่ผมคิดว่าผมเห็นด้วย ผมอธิบายสนับสนุนท่านประพันธ์เรื่องขอบเขตอำนาจของศาล ระหว่างศาลปกครองกับศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมด ผมคิดว่าที่ผ่านมาก็สับสนพอสมควรและตกลงมันจะต้องจบที่ไหนนะครับ มันอาจจะแล้วแต่คดีแล้วแต่ประเภท แต่ว่าในที่สุดจะจบที่ไหน มันเป็นเรื่องขอบเขตอำนาจ

ประการที่ ๓ ผมคิดว่าผมอยากให้ในกลุ่มนี้ได้กรุณาพิจารณาว่า การที่จะให้องค์กรเป็นอิสระนี้ผมคิดว่าเงื่อนไขความเป็นอิสระนอกจากที่มาแล้วก็คือ เงื่อนไขของการบริหารด้วยตนเองกับงบประมาณ ผมคิดว่า ๒ เรื่องนี้อาจจะต้องมีข้อบัญญัติอะไรที่จะเป็นหลักประกันเชิงอิสระที่อิสระมากกว่าองค์กรราชการทั่วไป นั่นก็คือมีอิสระจากรัฐบาล ถ้าเป็นองค์กรตรวจสอบรัฐบาลก็ควรมี Autonomy บางอย่างในการบริหารตัวเองรวมทั้งมีหลักประกันเรื่องงบประมาณที่สามารถดำเนินการอะไรได้ ซึ่งผมคิดว่าประเด็นนี้ถ้าจะเติมเข้าไปในส่วนของแนวทางการปรับปรุงระบบ ซึ่งไม่ใช่แค่ระบบการสรรหาแต่จะเป็นระบบของการบริหารองค์กรอิสระก็จะทำให้องค์กรเหล่านี้สามารถที่จะตรวจสอบรัฐบาลได้จริงโดยไม่ติดเงื่อนไขอย่างอื่น นอกจากกระบวนการสรรหาอย่างเดียวครับ กราบขอบคุณครับ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

จันทรภา ๑๙๖๖

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เลขานุการ : ขออนุญาตท่านประธานที่แจ่มแจ้ง สั้น ๆ ที่อาจารย์วุฒิสภารามณะครับ
 เจตนารมณ์ของเรื่ององค์กรอิสระ ตรวจสอบอิสระ เข้าใจว่าเรายึดมาตรา ๗๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ
 ปี ๒๕๔๐ เป็นสำคัญ มีองค์กรทั้งหมด ๔ องค์กรที่ถือเป็นองค์กรอิสระ มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 มีผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม
 ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
 ยกเว้นเฉพาะ กกต. เท่านั้น ขอไปอยู่ที่กลุ่ม ๒ สถาบันการเมืองที่เหลืออีก ๗ องค์กรให้อยู่ในกลุ่มที่ ๓
 ขออนุญาตเพิ่มไปอีก ๑ องค์กรคือสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอแถมไปด้วย แะว่า กกต.
 กกช. อันนี้ไม่รวมครับ ก็ไปอยู่ในหมวดสิทธิเสรีภาพอยู่แล้ว องค์กรคุ้มครองผู้บริโภคก็ไปอยู่กลุ่ม ๑
 ทั้งหมดนะครับ แบ่งไปตามนั้นนะครับ ขออนุญาตเรียนชี้แจงครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสภาร ต้นไชย : ท่านเลขาครับ นิดเดียวครับ ถ้าอย่างนั้นข้อ ๑ องค์กร
 ตรวจสอบหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ผมว่าใช้คำเดียวกันจะง่ายครับ คือตรวจสอบมันคือหน้าที่
 ผมไม่แน่ใจนะครับ ท่านเลขา ลอง คือไม่อย่างนั้นอ่านแล้วมันจะสับสนครับ

เลขานุการ : ขออนุญาตคงอย่างนี้ไว้ได้ไหมครับ แล้วเดี๋ยวไปเพิ่ม เดี่ยวจะไปเพิ่มกรอบ
 ในการพิจารณาได้ไหมครับ ข้างล่างนี่นะครับว่ามีองค์กรใดบ้างที่อยู่ในกรอบนี้ได้ไหมครับ จะได้ชัดเจน

ประธาน : เชิญท่านสุพจน์ครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผม สุพจน์ ไข่มุกด์ ครับ ผมจะขอตั้งข้อสังเกต
 องค์กรอิสระ ๒ องค์กร คือ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แล้วก็ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
 ทางการเมือง

อันแรกคือศาลรัฐธรรมนูญ อันนี้อาจจะเป็นประเด็นเดิมซึ่งพวกเราอาจจะรู้กันแล้ว แต่ว่า
 ไม่ค่อยได้มีการพูดกันเท่าไร เพราะว่ารูสึกจะมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการตีความ เพราะว่าศาลรัฐธรรมนูญ
 องค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญมีทั้งผู้พิพากษาซึ่งเป็นนักกฎหมาย แล้วก็ยังมีนักรัฐศาสตร์ซึ่งประกอบเป็น
 องค์ประกอบอยู่นั้น แล้วก็การวินิจฉัยทำโดยเสียงข้างมาก ทำให้ศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้เป็นศาลโดยแท้จริง
 เพราะว่ากรณีที่ตุลาการจำนวนหนึ่งมีความเห็นหรือว่าวินิจฉัยไปแนวทางที่ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
 ได้กระทำความผิดซึ่งมีโทษทางอาญา แต่จะมีผู้ที่ใช้ข้อพิจารณาทางด้านรัฐศาสตร์เห็นว่าหากให้ผู้นั้น
 ต้องโทษรับผิดทำให้ไม่สามารถที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไปได้ ก็จะเป็นเหตุให้มีปัญหาต่อการ
 ปกครองต่อไป อันนี้ก็จะเป็นการใช้เหตุผลทางรัฐศาสตร์มาลบล้างคำวินิจฉัยทั้งด้านข้อเท็จจริง แล้วก็
 ข้อกฎหมายที่ตุลาการซึ่งเป็นนักกฎหมายได้ให้คำวินิจฉัยไว้แล้ว ทำให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญไม่มี
 ความเที่ยงธรรมตามเจตนารมณ์ หรือทำให้อาจจะมีการแทรกแซงจากนักการเมืองได้ เพราะฉะนั้น
 ศาลรัฐธรรมนูญนี้องค์ประกอบมีความสำคัญ เพราะว่าจะทำให้ความเที่ยงธรรมทางด้านกฎหมาย

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

จรรยา ๑๔/๒

วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ถูกลบล้างโดยข้อกฎหมาย ไม่ใช่ข้อกฎหมาย เป็นข้อวินิจฉัยทางด้านรัฐศาสตร์ ซึ่งทางด้านศาลแล้วมันคงเป็นไปไม่ได้ที่จะเอาข้อคิดเห็นทางด้านรัฐศาสตร์มาลบล้างข้อกฎหมาย อันนี้คือประการแรกนะครับ เรื่องของศาลรัฐธรรมนูญ

อีกองค์กรหนึ่งคือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งผมเห็นว่าเนื่องจากประเทศไทยเป็นภาคีของกติกาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิพลเมือง ซึ่งในมาตรา ๑๔ (๕) เขาบอกว่า บุคคลทุกคนซึ่งถูกคำพิพากษาลงโทษในคดีอาญาย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยคณะตุลาการเหนือชั้นขึ้นไปเพื่อทบทวนคำพิพากษาในคดีอาญาดังกล่าว ซึ่งเรื่องนี้ก็เป็นสิทธิทางขั้นพื้นฐานที่สำคัญของประชาชนทุกคน แต่ว่าในศาลฎีกาแผนกคดีอาญานี้เป็นศาลชั้นเดียว แล้วก็ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ถูกกล่าวหา แล้วก็ถูกพิพากษาในคดีทุจริตหรือว่าประพฤติมิชอบไม่สามารถอุทธรณ์หรือฎีกาได้ อันนี้มันก็เป็นกรณีขัดต่อกติกาสหประชาชาติซึ่งเราเป็นภาคีอยู่ อันนี้ผมไม่ทราบว่าจะมีการทบทวนอะไรอย่างไรหรือไม่ ก็ขอตั้งข้อสังเกตไว้ ๒ องค์กร ขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญท่านอาจารย์นครินทร์ครับ

รองศาสตราจารย์นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ : กราบเรียนท่านประธานครับ ความจริงเรื่องที่จะพูดคล้าย ๆ กับที่ท่านอาจารย์วุฒิสสารได้พูดไปเมื่อสักครู่ในนี้แล้ว ผมเห็นว่ารัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ได้สร้างบทบัญญัติที่ถือว่าใหม่เยี่ยมที่สุดในประวัติศาสตร์รัฐธรรมนูญไทยก็คือ เรื่องของการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เป็นสิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อนในรัฐธรรมนูญ ๑๕ ฉบับก่อนหน้านี้นี้ แล้วทุกวันนี้เราก็รับมรดกอันนี้มา

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ

สุภาภรณ์ ๑๕/๑

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เมื่อเราได้รับมรดกจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ มาวันนี้ครับ ผมคิดว่าเรามีแนวคิดที่มันค่อนข้างคลุมเครือ อยู่ด้วยกัน ๒ - ๓ แนวคิดที่ซ้อนกันอยู่ครับ แนวคิดหนึ่งก็เป็นภาษาที่เราพูดกันว่าองค์กรอิสระ ๆ ผมก็ยังคิดว่ามันอิสระจากอะไร อันนี้เรื่องหนึ่ง ความจริงองค์กรตรวจสอบก็เป็นอีกแนวคิดหนึ่งซึ่งน่าจะคุยกันว่ามันคืออะไร แล้วกับอีกแนวคิดหนึ่งคือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติให้จัดตั้งขึ้น อันนี้ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ผมคิดว่ามันมี ๒ - ๓ แนวคิด ซึ่งคงจะต้องฝากอนุกรรมการ ชุด ๓ ไปเคลียร์กันหน่อยได้ไหมครับว่าถ้าเราจะร่างฉบับใหม่ให้มันดีกว่าปี ๒๕๔๐ เราสามารถที่จะทำให้องค์กรอิสระ องค์กรตรวจสอบอำนาจรัฐ องค์กรตามรัฐธรรมนูญมันชัดเจนได้ไหม เพราะว่าอำนาจขององค์กรเหล่านี้ในความเห็นของผมซึ่งมาจากรัฐศาสตร์มันปนกัน มันมีอำนาจอยู่อาจจะ ๔ - ๕ อำนาจปนกันอยู่ในองค์กรเดียวกัน มันมีอำนาจรัฐธรรมนูญอย่างหนึ่ง เพราะรัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติให้มีอำนาจ มันมีอำนาจศาลด้วยนะครับ อย่างเช่น กกต. ก็ใช้อำนาจศาลเข้าไปด้วย มันมีอำนาจอัยการ บางองค์กรก็มีหน้าที่ฟ้องได้ด้วย ก็เอาอำนาจอัยการเข้าไปอีก บางองค์กรมีอำนาจบริหารนะครับ ก็บริหารงานเข้าไปด้วยนะครับ ก็เหมือน กกต. เดียวนี้ ผมเข้าใจว่าแต่ตั้งแต่เดิมไม่ได้คิดว่า กกต. ต้องทำงานบริหารนะครับ แต่ในท้ายที่สุด กกต. ก็เอาอำนาจบริหารไปด้วย ก็เป็นผู้บริหารการเลือกตั้งอะไรอย่างนั้นนะครับ มันมีอำนาจกำกับดูแล ซึ่งการกำกับดูแลนั้นก็อำนาจของรัฐสมัยใหม่ ต้องไปกำกับดูแลให้คนอื่นเขาทำตามเกณฑ์ ทำตามมาตรฐานที่สร้างไว้ อย่างนี้เป็นต้น ถ้าแยกแยะแบบนี้มันก็ ๔ - ๕ อำนาจเข้าไปแล้วที่นี้บางองค์กรมันมีทั้งหมด คือพูดง่าย ๆ ว่าไปหมดเลยนะครับ ตั้งแต่อำนาจรัฐธรรมนูญ อำนาจศาล อำนาจอัยการ อำนาจบริหาร อำนาจกำกับดูแล ครอบคลุมเลยที่เดียวก็มี บางองค์กรก็อาจจะมีการกำกับดูแลอย่างเดียวไม่มีอำนาจอื่นต้องไปพึ่งคนอื่นเขา เพราะฉะนั้นในความเห็นของผมนี้ครับ องค์กรตรวจสอบ องค์กรอิสระ องค์กรตามรัฐธรรมนูญเคลียร์ให้มันชัดได้ไหมครับ ผมจึงคิดว่าคำอธิบายของท่าน เลขานุการเมื่อสักครู่นี้ก็น่ารับฟัง แต่ผมอยากเห็นอะไรที่มันหนักแน่นกว่านี้ ความจริงที่ท่านประพันธ์กล่าวขึ้นมา ประทานโทษขออภัยนาม ความจริงเรื่องความชัดเจนของเขตอำนาจผมว่าเราจะไม่ยุ่งยากเลยถ้าเราใช้ระบอบประธานาธิบดี มันจะไม่มีคำถามเรื่องขอบเขตอำนาจ เพราะรู้อยู่แล้วว่าสายอยู่ที่ไหน แต่เมื่อเราเอาอำนาจเหล่านี้มาอยู่ในระบอบรัฐสภาที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผมคิดว่าความชัดเจนนี้ยากแล้วเป็นความยากที่อยู่บนปากของเรา อยู่บนสติปัญญาของเราเองที่จะทำให้เกิดความชัดเจนไว้ขนาดไหน ในความเห็นของผม ผมเสนอแนะอย่างนั้นครับว่า การคงไว้ทั้งหมดถ้าพูดอย่างที่ท่านอาจารย์วุฒิสารพู อำนาจกำกับดูแลนะครับ ต้องอย่าลืมว่ารัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ในหมวดที่ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานของรัฐ ได้พูดถึงการจัดตั้งองค์กรอิสระ จะเรียกว่าองค์กรอะไรก็ตาม ผมเรียกว่า องค์กรอิสระ จำนวนหนึ่งแล้ว ๙ ปีผ่านไปก็ยังตั้งไม่เสร็จจะครับ ไม่รู้เป็นเพราะอะไร ตั้งไม่เสร็จจะครับ นี่เราเลิกรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ไปแล้วยังตั้งไม่เสร็จเลยจะครับ ยังตั้งหลายอันจะครับ ที่นี้องค์กรอิสระเหล่านี้ซึ่งเราก็ใช้ภาษาพูด

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สุภาภรณ์ ๑๕/๒

กันทั่วไปว่าองค์กรอิสระ ๆ ซึ่งตั้งไม่เสร็จนี่นะครับ ในความเห็นของผมถ้าเราเคลียร์ตรงนี้ได้ นะครับ อำนาจ
องค์กรบางองค์กรเขาออกไปนอกรัฐธรรมนูญได้ใหม่ คือหมายความว่ารัฐธรรมนูญไม่ต้องเขียนไว้ทั้งหมด
แบบนี้ก็ได้ แต่ไม่ได้แปลว่าเราจะไม่คงองค์กรอิสระ คงองค์กรอิสระแต่เอาไว้นอกรัฐธรรมนูญได้ใหม่
หรือบางองค์กรบูรรวมได้ใหม่ หรือบางองค์กรผมยังคิดว่าควรจะมีอำนาจเพิ่มขึ้นได้ใหม่ คือต้องดูอำนาจ
ของแต่ละองค์กรไป ยกตัวอย่างเช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แทนที่จะเป็นองค์กรที่มีหน้าที่เอะอะ
โวยวายนี่นะครับ ก็มีอำนาจฟ้องด้วยได้ใหม่อะไรอย่างนั้นนะครับ ก็เพิ่มอำนาจบางส่วนให้ไป ผมยังคิดว่า
ต้องเคลียร์อำนาจของแต่ละองค์กรด้วย ไม่พูดในภาพรวมครับท่านประธาน

ประธาน : เนื่องจากเราได้มีผู้ขออภิปรายไว้หลายท่าน แต่ที่นี้ท่านเดชอุดมได้มา
บอกว่าจะมีธุระออกไปข้างนอกจะขออภิปรายสั้น ๆ เท่านั้นเอง ต้องขอโทษท่านอาจารย์ธนบูลย์ด้วย
นะครับ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ : ขอขอบคุณครับท่านประธาน ผมติดตามการสอนคาบสุดท้ายของ
ธรรมศาสตร์ เวลาสามโมงครึ่ง ผมมีประเด็นที่จะกราบเรียนอย่างนี้นะครับว่าในส่วนของวาระที่เรากำลัง
คุยกันนี้ สิ่งที่เราเห็นกันในบ้านเมืองเราก็คือคำว่า ข้าราชการ ผมเคยพูดหลายแห่ง รวมทั้งที่ประชุม
ของศาลและอัยการว่า ความเป็นข้าราชการนี้สูงมาก ผมอยากเห็นความเปลี่ยนแปลงในรัฐธรรมนูญฉบับนี้
ว่าตุลาการนั้นไม่ใช่ข้าราชการ ตุลาการควรจะเป็นตุลาการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเหมือนกับ
ในต่างประเทศ แล้วก็ควรที่จะเป็นไม่ใช่อยู่ในกลุ่มข้าราชการเดียวกัน ในทำนองเดียวกันข้าราชการอัยการ
ก็ไม่ควรเรียกว่า ข้าราชการ อีกเหมือนกัน เหตุผลที่ต้องเรียนเสนออย่างนี้ ก็เพราะว่านี่คือความเป็นอิสระ

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วีนาศ ๑๖/๑

แล้วก็ประการถัดไปก็คือว่าไม่อยากเห็นนายกรัฐมนตรีหรือนักการเมืองเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการในการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการ อัยการ เพราะเหตุว่านั่นคือนักการเมือง อยากเห็นความสง่างาม อยากเห็นความเป็นอิสระของตุลาการในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในทุกศาล ไม่ว่าจะเป็นศาลทหาร ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ทั้ง ๔ ศาลนี้ควรจะมีความเป็นอิสระ และมีความสง่างามในบุคลิกของตนเองในการประพฤติปฏิบัติของตนเอง นั้นประเด็นที่ ๒

อีกประเด็นหนึ่ง ประเด็นที่ ๓ คือการตรวจสอบประสิทธิภาพและคุณภาพ อยากเห็นการเผยแพร่คำพิพากษาที่ไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของคนอื่นอย่างงดงาม อย่างเป็นที่พึงที่หวังของประชาชนในทุกชั้นศาล อาจจะเอาชื่อของคนที่เกี่ยวข้องออก แต่อยากทราบว่าหลักการและเหตุผลในการมีคำพิพากษาในแต่ละชั้นตอนนั้นได้บอกกล่าวกับประชาชนท่านอย่างไร เพราะว่าท่านเป็นผู้ใช้อำนาจในการตัดสิน ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยควรที่จะมีสิทธิรู้ว่า ท่านตัดสินด้วยเหตุผลกลใด มีหลักนิติธรรม มีหลัก Due process of law ที่ท่านอาจารย์วิชาได้พูด ได้เสนอต่อที่ประชุมแห่งนี้ไว้นี้ครบถ้วนกระบวนการหรือเปล่า การรับฟังข้อเท็จจริงนั้นมีความสง่างามทุกชั้นตอน ไม่ได้ลุแก่อำนาจนี้รวมตั้งแต่ตำรวจ พนักงานสอบสวน แล้วก็อัยการ แล้วก็ศาล

อีกเรื่องหนึ่งคือองค์ประกอบ องค์ประกอบของคณะกรรมการ คณะกรรมการตุลาการ ไม่ว่าจะคณะกรรมการตุลาการของศาลยุติธรรม ของศาลปกครอง ของศาลรัฐธรรมนูญ หรือแม้ของศาลทหาร ควรจะมีความโปร่งใส ในปัจจุบันผมทราบว่าทางศาลยุติธรรม กต. นี้ มีบุคคลภายนอกถ้าตามรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๕๐ มีอยู่แล้ว ๒ ท่าน ที่ได้รับการอนุมัติจากวุฒิสภา ผมคิดว่าทุกศาลควรจะต้องมีเพื่อความโปร่งใส และเพื่อชี้แจงให้กับคนอื่นได้ว่าการเปิดเผยให้บุคคลภายนอก ซึ่งอาจจะไม่จำเป็นต้องเป็นผู้พิพากษาโดยวิชาชีพเข้ามาร่วมพิจารณาในข้อเท็จจริงและในสาระ โดยเฉพาะในหลาย ๆ ประเด็น ที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจของรัฐในส่วนของกรณีพิพาทตัดสิน และได้ถูกร้องเรียนขึ้นมา ถูกกล่าวโทษขึ้นมา ซึ่งบุคคลเหล่านั้นควรจะได้รับตรวจสอบจากบุคคลภายนอกด้วยเช่นเดียวกัน

ประการถัดไป ประการที่ ๕ คือวิธีการคัดเลือกผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา ตุลาการ หรืออัยการนั้นควรจะทำให้มีความโปร่งใสมาก ควรจะเปิดโอกาสให้มีการเข้าถึงการคัดเลือกนี้ได้โดยง่าย ผมยกตัวอย่าง ตุลาการศาลปกครองซึ่งมีข้อจำกัด แล้วก็ให้คุณสมบัติของข้าราชการมากกว่าวิชาชีพอื่น ๆ เยอะมากเลย รวมทั้งการทดสอบก็เป็นศาลปกครองจริง ๆ ที่จริงศาลปกครองคือศาลที่เอาข้าราชการขึ้นเป็นจำเลย หรือเป็นผู้ถูกกล่าวโทษว่าทำผิด ออกคำสั่งผิดอะไรทำนองนี้ อันนั้นขออนุญาตสั้น ๆ ตรงนั้นแต่จริง ๆ แล้วนี่เป็นศาลที่มีตุลาการมาจากสายบริหารมากที่สุด และประเด็นก็คือว่าท่านมาจากสายบริหารก็จริง แต่ในเรื่องของการใช้ข้อเท็จจริง แล้วก็การใช้ข้อกฎหมายไม่ว่าหลักนิติธรรม หรือหลักนิติวิธีที่ขอเรียก Rule of law กับ Due process of law ผมคิดว่ามันต้องฝึกฝน แล้วก็มีความล่าช้า

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วินา ๑๖/๒

พอสสมควรนี้คือทั้งหมดที่ผอมอยากจะกราบเรียนเป็นข้อสังเกต

ที่นี้ผอมขออนุญาตประเด็นสุดท้ายครับ ประเด็นที่ท่านเลขานุการและท่านกรรมการ
ได้หารือกันไว้ในเรื่องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ถ้าดูแล้วการตรวจสอบ
การใช้อำนาจของรัฐมีอยู่หมวดเดียวเท่านั้นนะครับ มีอยู่ในหมวด ๑๐ มาตรา ๒๙๑ ถึงมาตรา ๓๑๑
แล้วส่วนที่เป็นผู้ใช้อำนาจในการตรวจสอบผู้ใช้อำนาจของรัฐก็คือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วก็จะมีการ
ร้องทุกข์กล่าวโทษ แล้วก็ขึ้นศาลคดีอาญา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของทางนักรการเมือง ตรงนั้นเป็น
เรื่องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ฉะนั้นในปี ๒๕๔๐ มีหน่วยงานที่ตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐที่สำคัญ
อันเดียวคือคณะกรรมการ ป.ป.ช. -----

- ๑๗/๑

คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๑๗/๑

ส่วนอื่นเป็นไปตามระบอบอำนาจธิปไตยเลย ผมยกตัวอย่าง อย่างเช่นที่บอกว่า คณะกรรมการ
การเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนอยู่ในส่วนที่ ๔ ส่วนที่ ๗ และ
ส่วนที่ ๘ ของหมวด ๖ คือรัฐสภา นั้นหมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ดี ผู้ตรวจการแผ่นดิน
ของรัฐสภาก็ดี คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนก็ดี เป็นผู้ใช้อำนาจทางด้านนิติบัญญัตินะครับ หรือถ้าตอน
ศาลนี้ ศาลมีอยู่ ๔ ศาล ๔ ประเภท ก็อยู่ในหมวดของศาล คืออำนาจตุลาการ เพราะฉะนั้นถ้าดูแล้วไม่ได้มี
ความขัดข้องกันหรือจะไปรวมทั้ง ที่ผมไม่เห็นด้วยคือจะไปรวมศาลมาอยู่ในอีก ๔ ส่วนของอำนาจ
นิติบัญญัติ อันนี้ถ้าท่านดูซาร์ทแล้วจะเห็นชัดเจนว่ามันเป็นไปได้ ศาลก็คือศาลครับ ศาลต้องอยู่ที่ศาล
แล้วเป็นผู้ใช้อำนาจธิปไตยในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์จะไปเกี่ยวข้องกับอย่างอื่นไม่ได้ แล้วก็ทางเรื่อง
คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ดี ก็นี่คือเกี่ยวกับเรื่องทาง ส.ส. จะบอกว่ามีอำนาจบริหาร อำนาจจัดการ ก็เป็น
เรื่องของเขา เพราะเขาต้องวินิจฉัยกันเองว่าใครจะเป็น ส.ส. ใครจะเป็น ส.ว. ในทำนองเดียวกันผู้ตรวจการ
แผ่นดินของรัฐสภาก็คือการควบคุมกำกับดูแลหน่วยของราชการ มีสิทธิที่จะออกจดหมายตักเตือน มีอะไร
ต่าง ๆ นี่ก็เป็นการถ่วงดุลระหว่างอำนาจบริหารให้คนมีโอกาสร้องเรียนได้ ในทำนองเดียวกันกับ
คณะกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของฝ่ายบริหาร คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องตั้งขึ้นใน
สายนิติบัญญัติก็เพราะว่าต้องรายงานให้กับสหประชาชาติทราบ รัฐบาลต้องรับทราบ สภานิติบัญญัติ
ต้องรับทราบ แล้วก็รายงานให้กับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ซึ่งปัจจุบันนี้ใหญ่ที่สุด
แล้วเรามีหน้าที่ตามข้อผูกพันตามปฏิญญา ตามกติการะหว่างประเทศที่มีอยู่เราต้องทำ เพราะฉะนั้นสิ่งที่
เราแยกอยู่ขณะนี้ และปัญหาที่เกี่ยวกับการตรวจสอบก็คือว่า ดูในหมวด ๑๐ ของการตรวจสอบการใช้
อำนาจของรัฐว่าท่านจะเปลี่ยนตรงนั้นหรือเปล่า นี่คือทั้งหมดที่ผมขออนุญาต อาจจะใช้เวลามากเกินไป
พอสมควรครับ ขอขอบคุณท่านประธาน ขอขอบคุณทั้ง ๒ ท่านที่ผมขออนุญาตแข่งคิวนะครับ ขอกราบลา
ตรงนี้ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ขอขอบพระคุณนะครับ ที่พูดได้สั้นดีนะครับ ผมขอโทษเถอะไม่อย่างนั้น
มันเครียดเกินไป หัวเราะกันบ้างอย่าไปเครียดกันมาก งานมันหนักอยู่แล้วครับ ที่นี้ก็มีเหลืออยู่อีก ๔ ท่าน
นะครับ ท่านอาจารย์ธนบูลย์ ท่านอาจารย์เกริกเกียรติ ท่านสดศรี และท่านวิทยา ก็ขอตามลำดับ
ท่านอังคณา เชิญครับ

นายธนบูลย์ จิรานูวัฒน์ : ในเรื่องของการพิจารณาเรื่ององค์กรอิสระและศาลนี้ะครับ
ผมเห็นว่าอย่างนี้ะครับว่า ในบ้านเมืองเราเนี่ยเวลาที่เราใช้อำนาจกันเนี่ย เราใช้กันอย่างฟุ่มเฟือย แล้วก็ไม่มี
ขอบเขต ที่ผ่านมานี้เห็นชัดนะครับ คือรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ คุณไปบัญญัติรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ให้มี
ศาลรัฐธรรมนูญ บอกว่า คำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยผูกพันคนอื่นหมดทั้งประเทศนะครับ แต่ขณะเดียวกัน
คุณลืมไปครับว่า ในหลักการของการแบ่งแยกอำนาจที่คุณบอกว่า คุณบัญญัติให้มีนี้ะครับ บริหาร

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

หทัยกาญจน์ ๑๗/๒

มติบัญญัติ ตุลาการ เมื่อมีแล้วมันเข้าไปเกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญ เราเลยได้ศาลรัฐธรรมนูญ
เดือนโดยเราไม่รู้ตัวนะครับ ไม่มีกฎหมายรองรับทั้งอำนาจศาล ไม่มีกฎหมายรองรับทั้งการเป็นองค์คณะ
และซ้ำร้ายยังไปบัญญัติบอกว่าให้ที่ประชุมใหญ่ศาลรัฐธรรมนูญออกกระบวนการวิธีพิจารณาของตัวเองได้
ผมถามว่า อย่างนี้มีเกิดในประเทศไหนที่เป็นประชาธิปไตย ประเทศแม่แบบคือสหรัฐอเมริกาเขียนไว้ชัด
ในคำพิพากษา ถ้าท่านไปดูนะครับ นี่ไม่ใช่ระบบประธานาธิบดี มันไม่เกี่ยวกันเลยนะครับ มันเกี่ยวกับ
ระบบการแบ่งแยกอำนาจ เขาตัดสินไว้ตั้งแต่ปี ๑๗๙๘ ครับ คดีที่มีชื่อว่า Chisholm กับ Georgia ถ้า
ท่านผู้ใดสงสัยนะครับว่าผมยกเมฆหรือเปล่า ผมมีคำพิพากษาให้ดู ผู้พิพากษาในยุคนั้นท่านจอห์น เจ
เป็นประธานศาลสูงสุดคนแรกของสหรัฐ เขียนไว้ชัดเลยว่าจะมีศาลรัฐธรรมนูญได้ ศาลรัฐธรรมนูญนั้น
ต้องมีกฎหมายรองรับอำนาจเป็นศาล และก็กฎหมายรองรับการใช้อำนาจ ของเรามีไหมครับ ไม่มีครับ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

อุทัยวรรณ ๑๘/๑

ศรี
วิ

ศาลรัฐธรรมนูญจึงกลายเป็นศาลเถื่อน อันนี้พูดเรื่องตรงนะครับ ไม่ใช่เรื่องหัวเราะ นี่คือเรื่องจริง เรามีศาลเถื่อนเต็มบ้านเลยครับ ถ้าเราถือหลัก Separation of power หรือการแบ่งแยกอำนาจ มันไม่มีอำนาจที่ ๔ ที่ ๕ หรือครับ มีอยู่แค่ ๓ อำนาจ และถ้าไปดูในประเทศสหรัฐ ซึ่งเป็นแม่แบบประชาธิปไตย องค์การอิสระพวกนี้อยู่ภายใต้อำนาจนิติบัญญัติทั้งนั้น แล้วจะไปบอกว่านักการเมืองมันเลวอย่างนั้น ไม่ควรอยู่อะไร เราต้องถามว่าเราจะคงหลักการใหม่ ถ้าไปพูดอย่างนั้นกลายเป็นเรื่องส่วนตัว ไปมองนักการเมืองเลวหมด มันก็ไม่ได้ ที่ดี ๆ ทำไมคุณไม่พูดถึงล่ะ มันกลายเป็นเรื่องส่วนตัว ต้องว่ากันว่าถ้าจะมีหลักการของการแบ่งแยกอำนาจ พวกองค์การอิสระพวกนี้ควรอยู่ภายใต้ ผมไม่ได้ต่อต้านว่าไม่ควรมี ควรอยู่ภายใต้อำนาจนิติบัญญัติ และมันจะแก้ปัญหาทั้งหมดได้ ไม่ใช่ไปแปลว่านักการเมืองเลว เพราะฉะนั้นจึงคุมไม่ได้ นี่มันทำให้หลักการตรงนี้เพี้ยนหมดเลย แล้วขอโทษ อยากจะพูดตรงนี้อีกสักอันหนึ่งก็คือว่าต้องเน้นย้ำ คำว่ารัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด มันสูงสุดอยู่ที่หลักการแบ่งแยกอำนาจ ไม่ใช่เอาอะไร ๆ ไปยึดในรัฐธรรมนูญก็บอกว่าสูงสุดหมด ไม่ใช่ครับ ถ้าเข้าใจอย่างนั้นเข้าใจผิด ต้องไปเรียนรัฐธรรมนูญใหม่ อย่างบางท่านบอกว่ารัฐธรรมนูญคือกฎหมายสูงสุด ผมถามว่าแล้วมันได้ความหมายว่าอย่างไร ก็คือเอากำปั้นไปทุบดิน รัฐธรรมนูญที่แท้ก็คือกฎหมายพื้นฐานที่แสดงเจตนารมณ์ของราษฎร ถ้าในประเทศไทยต้องการเขียนรัฐธรรมนูญให้เป็นลายลักษณ์อักษรก็คือบอกว่าแสดงเจตนารมณ์ออกมาเป็นตัวอักษร บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง และตัวแทนของเขา ถ้าคุณไปตอบว่ารัฐธรรมนูญคือกฎหมายสูงสุด นั่นกำปั้นทุบดินแล้วครับ ไม่ใช่ใจครับ คือไม่ได้มาสอนกฎหมายรัฐธรรมนูญที่นี่ แต่พูดให้ท่านฟัง คนเป็นระดับรองประธาน สสร. ยังไม่เข้าใจ ผมก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าแล้วคุณจะทำรัฐธรรมนูญไปทำไม องค์การอิสระพวกนี้ผมไม่ได้ต่อต้านว่าไม่ให้มี แต่ควรมี และควรอยู่ภายใต้อำนาจนิติบัญญัติไม่ใช่อำนาจที่ ๔ อำนาจที่ ๕ ยกตัวอย่างเช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ถ้าใครไปเปิดมาตรา ๑๙๙ ตรงวรรคท้าย บอกว่าต้องรักษาเจตนารมณ์ของประชาชนเป็นหลัก แต่เสร็จแล้วเวลาคุณมีเรื่อง คุณลองไปหาสิครับ และข้างตรงนี้เขาไม่ฟังหรอก แล้วเราจะมีรัฐธรรมนูญทำไมครับ การตีความรัฐธรรมนูญเราก็ยังไม่เข้าใจการตีความอีก ไปตีความแบบนักกฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง ตามตัวอักษรที่จริงตีความอย่างนี้ผิดครับ เขาให้ตีความตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ จะหาเจตนารมณ์ได้ที่ไหน ให้ไปดูคำนำ หรือที่เขาเรียกว่า Preamble บางครั้งเมื่ออ่าน Preamble แล้วยังตีความไม่ได้ เขาต้องหา Hypothesis มาตั้งไว้บนฐานตัวนั้นแล้วก็ตีความ ถามว่าสิ่งเหล่านี้ศาลรัฐธรรมนูญเคยให้ความกระจ่างชัดแก่คุณไหม เคยหรือเปล่า ไม่มี ไม่มีเพราะอะไร ไม่เรียน ทุกวันนี้ไม่มีใครแก่เกินเรียน ท่านประธานยังต้องเรียนเลยนะ นี่พูดเรื่องจริงนะครับ ถูกไหม

ประธาน : ไม่ถูกครับ เพราะผมยังไม่แก่ นะครับ

เส
จ
น
เ
อะ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

อุทัยวรรณ ๑๘/๒

นายธนบูลย์ จิรานูวัฒน์ : ผมต้องขอโทษครับ ขอถอนคำพูดครับ เพราะฉะนั้นผมบอกว่า
เวลาที่เราคิดว่าเราจะใช้สิ่งเหล่านี้ให้เป็น ผมถึงต้องมาพูด แม้กระทั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ถ้าเราดู
จากเจตนารมณ์รัฐธรรมนุญ ปี ๒๕๔๐ เขาต้องการให้ศาลรัฐธรรมนุญเป็นเหมือนดังศาล เป็นเหมือนดังศาล
นะครับ ไม่ใช่เป็นศาล เป็นเหมือนดังศาล แต่พอออกกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
เป็นกฎหมายลูก อำนาจของท่านถูกขโมยไป ท่านเป็นคณะกรรมการท่านยังไม่รู้เลย แล้วอย่างนี้จะไปช่วย
อะไรราษฎร -----

- ๑๘/๑

คณะกรรมการข้าราชการร่างรัฐธรรมนูญ

กฤษณ์ ๑๙/๖

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

อย่างนี้จะไปช่วยอะไรราษฎร ถูกเขาขโมยอำนาจไปยังไม่รู้ คณะ ป.ป.ช. มีกฎหมายอยู่อันหนึ่ง รู้สึกจะเป็น มาตรา ๑๒๕ จับให้เข้าเรื่องราวร้องทุกข์ต่าง ๆ ได้ นั่นเป็นการอนุญาตโดยกฎหมายลูกนะครับ ทำให้ องค์การพวกนี้ไม่เป็นไปดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และไม่เห็นมีใครพูดครับ มีแต่บอกสนับสนุน ท่านคิดดูนะครับเวลาที่เลือกสรรคนพวกนี้เข้าสู่องค์กรอิสระ ท่านเคยนึกถึงประชาชนที่เขาเป็นผู้เสียภาษี ให้ท่านหรือเปล่า คุณไปตั้งคุณสมบัติไว้สูงลิ่วเลย และลงเอยด้วยวิธีการปั้นแปะครับ ปั้นแปะมันเป็น รัฐธรรมนูญหรือ มันเป็นประชาธิปไตยหรือ วิธีการปั้นแปะไม่ใช่ครับ ไปดูถ้าอ่านให้ดี ๆ อ่านระหว่าง บรรทัดให้ดี ๆ และดูทางปฏิบัติ ผมเองผมถึงบอกว่าผมไม่ได้ต่อต้านองค์กรอิสระ แต่ว่าถ้าคุณอยากจะมี ต้องอยู่ภายใต้อำนาจนิติบัญญัติ และขอร้องอย่าไปบอกว่า นักการเมืองมันเลวมันจึงดูแลไม่ได้ ถ้าอย่างนั้นเราไม่ได้เดินเข็มไม้สักกันหรอกครับ ถ้าไม่เดินวันนี้แล้วจะเดินเมื่อไร องค์การพวกนี้ในประเทศ ที่เจริญแล้วที่มันเกิดได้ เพราะคนที่เขาสร้างนี่เขาผ่านร้อน ผ่านหนาว ได้รับความชอกช้ำระกำใจมาทั้งนั้น มันจึงเกิดองค์กรเหล่านี้ ไม่ใช่ข้าราชการที่เดินบนกลีบกุหลาบ แล้วจะรู้สึกอะไร ไม่รู้สึกหรอกครับ ผมขอเอ่ยนามตรงนี้นะครับ ผมเห็นด้วยกับท่านวิชา มหาคุณ ที่บอกให้ไต่สวนโดยเร็ว แค่นั้นไม่พอ นะครับ วิชา ผมเห็นว่านอกจากจะ Due process แล้ว ต้องมีระบบปล่อยตัวโดยเร็วครับ ที่เรียกว่า Habeas corpus ไม่อย่างนั้นไม่มีทางสำเร็จหรอกครับ ศาลไต่สวนแล้วได้ความว่าเขาไม่มีความผิด ต้องปล่อยตัวเลยทันที ระบบ Due process มันจึงจะใช้ได้ นี่ไม่ใช่เรื่องระบบประธานาธิบดี นี่เป็นระบบที่มา จากกฎหมาย Common law และไทยก็เคยเอามาใช้นะครับ ผมถึงบอกว่าเวลาที่เราจะตั้ง เราบอกว่าอิสระ ๆ นี้ต้องถามด้วยว่าในอีกซีกหนึ่งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เหล่านี้ใครออก ภาชีราษฎร ต้องถามต่อไปว่าแล้ว ทำงานคุ้มไหม ที่ผ่านมามีคุ้มหรือเปล่า ขณะนี้เท่าที่ผมเห็นนี่นะครับ กทช. เล่นเข้าไป ๑๒๐,๐๐๐ ล้าน เสียหายแก่รัฐ ผมเอาไปฟ้องศาลปกครองครับ ฟ้องโดยสหภาพแรงงานนะครับ ซึ่งตามกฎหมายแรงงาน รัฐวิสาหกิจเป็นคนปกป้องสิทธิขององค์กร ศาลท่านบอกว่าไม่ใช่ผู้เสียหาย นี่ผมฝากท่านวิชาด้วย พี่ต้องดูนะครับ นี่คือเรื่องจริงนะครับ และผมถึงบอกว่าตัดสินอย่างนี้ไม่เป็นไร เดี่ยวเราเจอกันที่ สหประชาชาติ ผมกำลังจะใส่ซองส่งครับ และตรงนี้ช่วยกันไม่ได้แล้วนะครับ จะมีคณะกรรมการคณะหนึ่ง ที่เรียกว่า Judge and dealer committee มาดูแลความประพฤตินักกฎหมายทั่วโลก ที่นั่นนะครับ เขียนทั้งนั้น อดีตประธานศาลสูงอินเดีย อดีตประธาน คองเซ่ เดตาร์ ฝรั่งเศส อดีตประธานศาลสูง เนเธอร์แลนด์ อดีตประธานศาลสูงอังกฤษ และเวลาเขาหลุมานีอาซีพหมดตลอดชีพ คนไทยไม่ค่อยรู้ หรือครับ ผมมันดัน พุดง่าย ๆ ดันไปรู้เพราะว่าเรียนมาก เมื่อรู้แล้วก็ต้องใช้ให้เป็นประโยชน์ และต้องเป็น ประโยชน์กับราษฎรด้วย เวลานี้ถามว่าจะเอาองค์กรอิสระไว้ใหม่ ถ้าคุณเขียนลงไปในรัฐธรรมนูญว่า

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

กุลนที ๑๙/๒

ให้ราษฎรทุกคนสามารถฟ้องคดีเองได้ โดยไม่ให้รัฐสภาออกกฎหมายใด ๆ มาขัดกั้นการใช้อำนาจพื้นฐาน
ของราษฎรอันนี้ องค์การอิสระแทบไม่มีความจำเป็นเลย -----

- ๒๐/๑

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ

พรเทพ ๒๐/๑

วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

และเราก็ไม่ต้องไปเสียเงินเยอะเยอะ เราต้องคำนึงอันหนึ่งนะว่า ประเทศเรานี่ประเทศจน ไม่ใช่ประเทศรวย สหรัฐอเมริกาเขายังไม่มืองค์กรอิสระมากกว่าเราเลย มีอยู่ไม่กี่อันเท่านั้นเอง สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศรายนะครับ เรามันพุดง่าย ๆ ยากก หรือสามล้อ ถูกลือตเตอร์รางวัลที่ ๑ หรือเปล่า ต้องถามตรงนี้ ถ้าคุณอยากมืองค์กรอิสระ องค์การอิสระเขาอิสระจริง ๆ ครับ อย่าง กทช. เวลานี้ทำความเสียหาย แล้วก็ยังนั่งเฉย ไม่ยอมลงไปครับ แล้วใครจะไปไล่ล่ะครับ ผมถึงบอกว่า คนไทยเวลาพอใช้อำนาจแล้วมักจะใช้เกินเลยทุกที ไม่สิ้นสุด เหมือนอำนาจบริหารที่คณะผู้บริหารของประเทศในยุคที่ผ่านมาเนี่ย หยก ๆ ไฮไฮ ใช้เรียกว่า สิบลิ้ม ทิมประตุครับ ไปเสียจนเลยเถิดครับ ใครจะเช็คครับ ถ้าไม่ให้ศาลเช็ค ผมถึงบอกว่า ศาลรัฐธรรมนูญจริง ๆ ไม่ควรจะต้องมีหรอก ควรจะให้ศาลยุติธรรมนั่นแหละทำหน้าที่เป็นศาลรัฐธรรมนูญ เพราะศาลรัฐธรรมนูญสหรัฐนั้น ที่เราเรียกว่า Supreme court แล้วศาลไทยก็เรียกตัวเองว่า Supreme court แต่ทำหน้าที่ไม่ส่นกับ เป็น Supreme court

ประธาน : อันนี้ระวังหมิ่นศาลนะครับ

นายธนบุลย์ จิรานูวัฒน์ : ไม่หมิ่นครับ ผมขอพูดให้ท่านฟังนะครับว่า คือเราพูดในเชิงวิชาการ ผมกำลังจะพูดต่อไปว่า ศาลรัฐธรรมนูญสหรัฐมีเขตอำนาจซ้อนกันอยู่ ๒ วงนะครับ อันหนึ่งในฐานะเป็นผู้ตีความรัฐธรรมนูญ อีกอันหนึ่งในฐานะเป็น ศาลรับอุทธรณ์ เวลาเขาบัญญัติเอาไว้ทำไหมไม่บัญญัติอย่างนี้ให้กับศาลฎีกาเราละ ให้ศาลท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีอำนาจอยู่แล้วให้ท่านตีความสิ แล้วคำว่า คดีจะไปสู่ศาลพวกนี้ได้ อยู่ในคำจำกัดความของ ๒ คำ ครับ คำว่า Case คือ คดี คำว่า Controversy คือ ประเด็นพิพาทแห่งคดี พ้นจาก ๒ อันนี้แล้วไปสูศาลไม่ได้ และมันก็จะมาเชื่อมกับหลักที่บอกว่า ให้ราษฎร ๑ คน สามารถฟ้องได้ แล้วองค์กรอิสระพวกนี้ก็จะไปอยู่ภายใต้สมานิติบัญญัติ ซึ่งผมว่า นั่นคือการเดินตามครรลองของหลักการแบ่งแยกอำนาจ ไม่ใช่มีอำนาจที่ ๔ อำนาจที่ ๕ มันไม่เคยมีในรัฐธรรมนูญเมืองไหนนะครับ ก็เพราะว่าเราทำกันแบบนี้ มันจึงเกิดความวุ่นวาย ครั้งหนึ่งมันเคยเกิดมาแล้วนะในฝรั่งเศส หลังปฏิวัติฝรั่งเศส แล้วหลังจากนั้นประชาชนไม่เคยเชื่อนักกฎหมายอีกเลย เพราะนักกฎหมายฝรั่งเศสในยุคนั้น หัวสีเหลี่ยมครับ สร้างศาลประชาชน ซ่าแหลก แล้วเป็นอย่างไรครับ ได้ประชาธิปไตยใหม่ ก็ไม่ได้ มาเจอนโปเลียน ไปอีก ๔๐ ปี ทำไมฝรั่งเศสจึงเริ่มต้น Republic ที่ ๔ และที่ ๕ ด้วยหลักการ Referendum เพราะเขาไม่ไว้ใจนักกฎหมาย ผมในฐานะเป็นนักกฎหมายผมถึงต้องมาพูดในวันนี้ ที่ตรงนี้ว่า ใช้กันนี้ใช้ให้ถูก มันไม่ใช่อะไร ๆ ไปยึดไว้ในรัฐธรรมนูญ บอกสูงสุด ๆ ไม่ใช่ครับ ถ้ามันขัดหลัก Separation of power จบเลย ครับ ไม่เป็นสูงสุดครับ แก้ได้หมด

ประธาน : จบแล้วหรือครับ

นายธนบุลย์ จิรานูวัฒน์ : จบแล้วครับ ขอขอบคุณครับ

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

พรเทพ ๒๐/๒

ประธาน : ก็เฉพาะที่ท่านอาจารย์ธนบูลย์พาดพิงเกี่ยวกับศาลนี้ ขอเป็นความรับผิดชอบ
ของอาจารย์คนเดียว นะครับ คนอื่นโดยเฉพาะผม ผมไม่เกี่ยวข้องด้วยนะครับ ต่อไปก็ยังมีอีก ๔ ท่านนะครับ
ผมจะอ่านชื่อให้ทราบนะครับ ท่านอาจารย์เกริกเกียรติ ท่านสดศรี ท่านวิทยา แล้วก็ท่านอังคณา อีก ๔ ท่าน
ขอเชิญท่านอาจารย์

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม : กราบเรียนท่านประธาน ผม เกริกเกียรติ
พิพัฒน์เสวีธรรม ในประเด็นในเรื่องเกี่ยวกับองค์กรอิสระ หรือองค์กรตรวจสอบนี่นะครับ ผมก็ดูว่าในเรื่องที่
เราเคยพูดไว้ในการประชุมครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๐ นี่นะครับ เราได้หยิบยกประเด็นหนึ่ง
ขึ้นมาพูดก็คือ ในเรื่องที่ว่า การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมือง กับข้าราชการในประเด็นนี้นะครับ

- ๒๑/๑

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ

สุพิษชาย์ ๒๖/๕

วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

แล้วก็ได้เป็นประเด็นในเรื่องของการที่กรรมการยกเว้นจะนำไปประกอบเป็นแนวทางในการพิจารณาการยกเว้น สำหรับในวันนี้เมื่อเราพิจารณาในหัวข้อในประเด็นของแนวทางในด้านขององค์การตรวจสอบความเป็นอิสระนั้นะครับ ผมคิดว่าเพื่อให้การทำงานหรือว่าเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายในเรื่องของการที่จะปกป้องข้าราชการที่ดีที่ทำงานตรงไปตรงมาสามารถเติบโตได้ในระบบราชการ แล้วทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมีเกียรติศักดิ์ ผมคิดว่าถ้าเราดูข้าราชการในปัจจุบันนี้มันคงไม่ใช่เป็นข้าราชการที่เดินบนทางที่โรยด้วยดอกกุหลาบนะครับ ผมว่าข้าราชการทุกวันนี้คืออยู่ในฐานะที่ยากลำบากมาก โดยเฉพาะในช่วงที่ผ่านมา คือกลายเป็นเครื่องมือของนักการเมือง หูดง่าย ๆ ก็คือว่าข้าราชการที่ตรงไปตรงมานี้เติบโตยากแล้วแต่ว่าจะหาทางเอาตัวรอดอย่างไร ซึ่งผมก็เปรียบผมกับเพื่อน ๆ นี้ ผมรับราชการในมหาวิทยาลัย ผมคิดว่าผมเติบโตมาด้วยตัวของผมเอง ความเป็นอิสระ ความเป็นนักวิชาการของผมเอง แต่เพื่อน ๆ ผมบอกว่าถ้าผมไปอยู่ในกระทรวงของเขานี้ เขาบอกว่าซี ๙ ก็ไม่มีโอกาสได้เป็นนะครับ อันนี้คือข้อเท็จจริงนะครับ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเพื่อให้ประชาธิปไตยเราที่นี่สามารถทำงานได้ สามารถที่จะดูแลผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ ส่วนรวมของประเทศนี้ กลไกข้าราชการนี้ยังเป็นกลไกที่สำคัญ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าในเรื่องของการที่จะมีองค์กรตรวจสอบนี้ ผมอยากให้มีองค์กรตรวจสอบในเรื่องของการใช้อำนาจระหว่างข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำ อันนี้ขอฝากไว้ว่ามันเป็นประเด็นสำคัญ และก็เป็นเรื่องที่ผมได้พบได้ประสบมากับตัวเอง รวมตลอดจนถึงการทำงานที่ ป.ป.ช. นะครับ ว่าในคดีทุจริตทั้งหลายนี้ ผลสุดท้ายไปเอาผิดนักการเมืองไม่ได้ คนที่รับเคราะห์ก็คือข้าราชการ อันนี้คือข้อเท็จจริง ท่านวิชาซึ่งตอนนี้อยู่ ป.ป.ช. คงจะเห็นในประเด็นนี้นะครับ เพราะฉะนั้นผมอยากจะสะท้อนความเห็นตัวนี้

ที่นี้อีกประเด็นหนึ่งคือในเรื่องของความเป็นอิสระ ผมว่าเป็นประเด็นสำคัญ องค์กรตรวจสอบทั้งหลายนี้ ในรัฐธรรมนูญจะเขียนพูดถึงเรื่องความเป็นอิสระอะไรต่าง ๆ นั้นะครับ แต่สุดท้ายไปจบลงที่งบประมาณ จริงอยู่ในรัฐธรรมนูญมักจะเขียนว่าให้รัฐบาลสนับสนุนทางด้านงบประมาณให้เพียงพอสำหรับองค์กรอิสระ องค์กรตรวจสอบให้ทำงานได้ แต่ในข้อเท็จจริงไม่ใช่ จากประสบการณ์ของ ป.ป.ช. นั้นะครับ ผมอยู่ในชุดแรก แล้วก็ไปชุดที่อาจหาญไปชี้มูลชุกหุนอดีตนายกรัฐมนตรี หลังจากชี้มูลชุกหุนมาแล้วนี้การทำงานของ ป.ป.ช. ก็ไม่ค่อยได้รับความสะดวก แม้แต่เรื่องงบประมาณ เรื่องอะไรต่าง ๆ อันนี้เป็นประเด็น เพราะฉะนั้นถ้าจะให้องค์กรตรวจสอบมีความเป็นอิสระ เราจะต้องสร้างกลไกสร้างหลักประกันในเรื่องของงบประมาณที่จะทำงานให้เขา ผมขออนุญาตยกตัวอย่างเรื่อง ป.ป.ช. ของฮ่องกงนี่ ICAC นี้เป็นองค์กรปราบคอร์รัปชันที่มีประสิทธิภาพมาก ก่อนมีองค์กรตัวนี้การคอร์รัปชันในฮ่องกงก็ ผมว่าไม่แพ้เมืองไทย อาจะยิ่งกว่าเมืองไทยก็ได้ แต่ว่าหลังจากมีองค์กร ICAC ขึ้นมานี้ ระบบการทำงานของเขา ระบบของความเป็นอิสระของเขาได้ช่วยให้การปราบปรามการทุจริตการคอร์รัปชันนี้เห็นผลทันทีแล้วสามารถดึงคนเก่ง ๆ เข้าไปอยู่ในองค์กรตรวจสอบของเขา ป.ป.ช. ของเขา เพราะว่าเงินเดือนที่เขาได้นี้

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สุพิชชาย์ ๒๑/๒

ฉันสูงกว่าไปทำงานในบริษัทระหว่างประเทศด้วย เพราะฉะนั้นเป็นทั้งเกียรติในการทำงาน และก็มีเงิน
เพียงพอที่จะอยู่ได้อย่างสมศักดิ์ศรี ตรงนี้เป็นประเด็นสำคัญ แต่ที่นี้ก็ถามว่าและเขามีปัญหาเรื่อง
งบประมาณใหม่ เรื่องรัฐบาลจะมากลั่นแกล้งไหม เขาบอกไม่มี เพราะว่าในกฎหมายของเขานี้กำหนดไว้
เลยว่ารัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณให้แก่ ICAC เป็นสัดส่วนเท่าไร -----

- ๒๒/๑

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ปทิตดา ๒๒/๑

ผมจำรายละเอียดไม่ได้ สมมุติว่าประมาณ ๐.๕ ของงบประมาณแผ่นดิน งบประมาณรัฐบาลเท่าไร เขาจัดให้ในวงเงินนี้ประมาณนั้น แล้วหลังจากนั้นคือหมายความว่า เงินจำนวนนี้เพียงพอที่จะให้เขาทำงานอย่างเต็มที่ แล้วหลังจากนั้นก็คือ จะต้องมีการวัดผลงานว่าใน ๑ ปี เขาทำงานได้เท่าไร คำนึงกับค่าของเงินไหมนะครับ อันนี้ผมคิดว่าเป็นประเด็นหนึ่ง เป็นตัวอย่างของประเทศหนึ่งที่เรามักจะยกย่องในเรื่องของความโปร่งใส ความเป็นอิสระต่าง ๆ พวกนี้ เราก็มักจะยกถึงในเรื่องของฮ่องกง สิงคโปร์ ที่เขาทำได้อย่างนี้ ก็เพื่อว่า องค์การตรวจสอบเขาอิสระจริง ๆ แล้วก็สามารถทำงานอย่างตรงไปตรงมา เพราะฉะนั้นถ้าหากเราไม่ได้แก้ปัญหาเรื่องเงิน อันนี้ผมคิดว่าเราจะไปเขียนกฎหมายไว้อย่างใดก็ตามมันก็ไม่บรรลุเป้าหมาย เพราะฉะนั้นถ้าเป็นไปได้ ผมอยากจะให้กำหนดตัวนี้ลงไปรัฐธรรมนูญหรืออะไรก็แล้วแต่ที่กำหนดให้องค์กรตรวจสอบต่าง ๆ มีความเป็นอิสระทางการเงิน ซึ่งในหลายประเทศเขาก็ทำกัน กระผมขออนุญาตเสนอในประเด็นเกี่ยวกับเรื่องการตรวจสอบเพียงแค่นี้ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ท่านสดศรีครับ

นางสดศรี สัตยธรรม : ดิฉัน สดศรี สัตยธรรม นะคะ คงจะต้องพูดว่า ประชาธิปไตย

อำนาจประชาธิปไตยก็คงจะมี ๓ อำนาจ คือ นิติบัญญัติ บริหารและตุลาการนะคะ การที่เรามีองค์กรอิสระขึ้นมา ก็คือ เป็นองค์กรที่จะมาตรวจสอบอำนาจทั้ง ๓ นั้นเองนะคะ แต่ในการที่องค์กรอิสระไม่ใช่เป็นองค์กรอิสระที่แท้จริงนี้ ก็เนื่องจากว่า เราให้อำนาจ ๓ อำนาจ นี้เข้ามาเกี่ยวข้อง มากำวกำยงานขององค์กรอิสระ เป็นต้นว่า การคัดสรรบุคคลที่จะมาสู่องค์กรอิสระนี้กลับไปให้ ส.ว. ทำ ส.ว. คัดสรรเข้ามา มันก็เลยเกิดความไม่ได้อิสระอย่างแท้จริง อยู่ในระบบอุปถัมภ์ ซึ่งประเทศไทยเราเรื่องระบบอุปถัมภ์นี้ความตอบแทนบุญคุณเป็นเรื่องธรรมดาอยู่แล้วที่จะต้องตอบแทนกันนะคะ เพราะฉะนั้นให้องค์กรอิสระเป็นองค์กรอิสระที่แท้จริงจะต้องไม่อยู่ภายใต้ ๓ อำนาจ คือ ไม่ได้อยู่ภายใต้ทั้ง ๓ อำนาจนี้ ต้องเป็นองค์กรที่มีอิสระในการตรวจสอบ ๓ อำนาจนี้อย่างชัดเจน อย่างเป็นต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญก็คงจะไม่ได้มาจากการแต่งตั้งขึ้นโดยสภานิติบัญญัตินะคะหรือในสวน ป.ป.ช. ก็ตามนี้ก็คงจากการคิด ป.ป.ช. เข้ามานี้ก็ ควรจะไม่ผ่าน ส.ว. หรือสภานิติบัญญัตินะคะ เพราะฉะนั้นเพื่อให้การตรวจสอบได้ชัดเจน

ส่วนในเรื่องศาลยุติธรรมที่ ข้อ ๔ ๓.๒ ในข้อ ๔ ควรให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของศาลนี้ ตอนที่ดิฉันก่อนที่จะออกมาจากศาลฎีกา ทราบดีว่า ศาลยุติธรรมได้มีกระบวนการหนึ่งก็คือ การสืบพยานต่อเนื่องนะคะ ในศาลชั้นต้นมีการสืบพยานต่อเนื่องและก็กระบวนการนี้มีการพูดกันมากว่า เราให้ความยุติธรรมกับประชาชนจริงหรือไม่ เพราะกว่าคดีจะขึ้นสู่ศาลเข้าสู่กระบวนการของศาลได้ท่านต้องรอดิวกัน บางเรื่องฟ้องปีนี้อาจจะต้องไปสืบพยานอีกสัก ๔ ปี หรือ ๒ ปีข้างหน้า อยากทราบว่าประชาชนจะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของศาลได้จริงหรือไม่ อันนี้ขอฝากเอาไว้ นะคะว่าในฐานะที่เคยอยู่ศาลแล้วนี้ ดิฉันเห็นว่าการใช้ระบบการสืบพยานต่อเนื่องนี้ ขอให้ทางศาลยุติธรรมควรจะต้องพิจารณา

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ปทิตตา ๒๒/๒

เหมือนกันว่าเป็นความยุติธรรมที่ให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริงหรือไม่คะ อันนี้ดิฉันขอเป็นข้อที่ให้
ทาง สสร. ควรพิจารณาในเรื่องนี้ด้วย เพราะฉะนั้นในเรื่ององค์กรตรวจสอบ ดิฉันก็คงให้ข้อคิดเห็นไว้สั้น ๆ
แค่นั้นนะคะ ขอบพระคุณท่านประธานคะ

- ๒๓/๑

๒๕

๒๖

๒๗

๒๘

๒๙

๓๐

๓๑

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สันทนา ๒๓/๑

ประธาน : ท่านวิทยากรรับ

นายวิทยากรงานทวิ : ขอบคุณท่านประธาน วันนี้ไม่พูดกระจายอำนาจครับ จะพูดเรื่องก็ดูเรื่องที่อยู่ในประเด็น เรื่ององค์กรอิสระที่กำลังพูดถึงนี้ครับ ผมขอสนับสนุนท่านวุฒิสภา แล้วก็ท่านนครินทร์ ที่พูดเกี่ยวกับเรื่องของสารหน้าที่ที่ควรจะชัดเจนก่อนในส่วนขององค์กรอิสระว่า Function อะไรบ้าง มีหน้าที่ทำอะไรบ้าง เพื่อจะได้ดูขอบข่ายแล้วก็จะจัดให้เหมาะสม จะยุบจะรวมอะไรต่าง ๆ นี้ ผมคิดว่า อันนั้นเป็นเหตุผล สิ่งที่ผมคิดว่าจากการที่ได้มองเรื่องขององค์กรอิสระที่เข้าใจว่าเป็นการเพื่อคานอำนาจ ตามที่ว่าของ ๓ อำนาจนะครับ ผมก็อยากจะมองว่ารูปลักษณะของการทำงานมากกว่าในฐานะผู้ปฏิบัติ ก็คิดว่าส่วนหนึ่งก็คือการควบคุมมาตรฐานและระบบ ถ้าส่วนมาตรฐานอย่างนี้ควรจะเป็งานที่คนที่ ไม่ค่อยเกี่ยว คืออยู่ห่างไกลไม่ควรจะมาใกล้ชิดกับประชาชนมาก อย่างเช่น ศาลปกครองอะไรต่าง ๆ คือ ดูผลงานระบบให้เป็นที่ยอมรับได้ อย่างเช่น กกต. ก็เช่นกันนะครับ ซึ่งควรจะอยู่ห่างโดยการแต่งตั้งซึ่งไม่ควรที่จะมาคลุกคลีมาก แต่ในลักษณะที่เป็นอยู่นะครับ ผมก็อยากเรียนว่าเหมือน กกต. พอไปมี กกต. จังหวัดนี้ เป็นตัวปัญหาว่า ๑. อยู่นาน ซึ่งรูปแบบนี้ไม่ควรจริง ๆ ควรจะเป็น Rotation เพราะว่าถ้าการเกิดอำนาจที่ ผังลึกเป็นเรื่องที่ยังร้ายมาก ๆ ก็อยากจะเรียนว่า ถ้าเป็นรูปลักษณะที่จะต้องไปดูแลมาตรฐานหรืออะไรต่าง ๆ ควรจะห่าง และไม่ควรจะยึดติด ฉะนั้นควรจะเป็น Rotation ฉะนั้นรูปลักษณะแบบนี้ว่าไม่ควรที่จะได้ เพื่อที่จะได้จัดบุคลากรให้มันเหมาะสม ที่มาบอกกว่า ๕ ปี ๕ ปีอยู่ประจำนี้ ผมว่ามันคือเป็นอำนาจที่ผังลึก และอันตรายนมาก เพราะที่เป็นอยู่ที่เรายอมรับไม่ได้ในส่วนของ กกต. ไม่ใช่เฉพาะ กกต. กลางนะครับ กกต. จังหวัดนี้เป็นผลพวงที่สำคัญมาก ผมอยู่ในจังหวัดนะครับ ผมเห็นเขามาเรียกเงินตั้ง ๓๐ - ๔๐ ล้านบาท การเลือกตั้งนะครับ แต่ละอย่างนี้เกิดขึ้น แล้วผ่านผลพวงขึ้นมาทั้งนั้น ฉะนั้นถ้าจะแก้ตรงนี้ต้องดูว่าลักษณะของงานคืออะไร แล้วจัดงานให้ถูก แล้วก็ตั้งมาตรฐานที่เหมาะสมควรจะเป็น อีกส่วนหนึ่ง อีกลักษณะหนึ่งที่ ๒ ก็คือเรื่องของการเข้าใจงานนะครับ เรื่องใกล้ชิด แล้วก็เรื่องที่จะต้องเกี่ยวข้องกับอาจจะเป็นผู้เสียหาย ผลประโยชน์ พวกนี้หรือผู้เสียหาย ซึ่งพวกนี้จะเห็นปัญหาต่าง ๆ ได้ชัดเจน อย่างเช่น ผมเป็นผู้บริโภค ประชาชน ผมมาที่สนามบินสุวรรณภูมิผมรู้แล้วว่าปัญหามันเยอะแยะ เพราะผมอยู่ใกล้กับปัญหา ผมเป็นนักธุรกิจ ผมรู้ว่าอะไรควรจะเป็นอะไร แล้วผมรู้ล่วงหน้าด้วยว่าผมนี่จะต้องมาจ่ายค่าภาษี Tax นี้เพิ่มขึ้น ตั้งแต่ช่วงเปิดใหม่ ๆ ผมรู้แล้วว่า สุดท้ายนี้ปัญหาต่าง ๆ มันต้องตกมาที่ผม แล้วผมเป็นผู้ที่จะต้องเสียภาษีเพิ่มเติม สุดท้ายก็เป็นจริงนะครับ ผ่านมาไม่ถึง ๕ - ๖ เดือน ก็ต้องมีการเก็บค่าธรรมเนียมเดินทางไปต่างประเทศ ๓๐๐ บาทเพิ่ม แล้วก็ภายในประเทศ ๕๐ บาท ซึ่งอันนี้ผมคิดว่ามันไม่ค่อยจะเป็นธรรม แต่เราเห็น ฉะนั้นองค์กรตรวจสอบที่จะมีคุณลักษณะอย่างนี้ ไม่ใช่ว่าหาใครก็ได้ที่มาตั้งแล้วจะมาดู ผมคิดว่าควรจะให้เป็นส่วนของผู้ที่ควรจะเกี่ยวข้องหรือเข้าใจปัญหาพวกนั้นได้ เพราะมันต้องใกล้ชิด เพราะฉะนั้น

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สันทนา ๒๓/๒

โค
ร
จ
ว
ค
ร
ได้
๒
๓
๒
๕
๕
๐

ส่วนหนึ่งก็คือประชาชน องค์กรอิสระนั้นต้องประกอบด้วยส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องคือประชาชนที่เป็นผู้เสียหาย
หรือผู้ที่เสียประโยชน์ แล้วก็เข้าใจและใกล้ชิดกับส่วนที่เกิดขึ้นทั้งหมด แม้แต่งานของ อบต. อบจ. หรืออะไร
ต่าง ๆ นี้ ถ้ามีองค์กรเอกชนที่เข้าใจปัญหาต่าง ๆ เป็นผู้ตรวจสอบตั้งแต่ต้น ก็สามารถที่จะควบคุมเรื่องการ
ทุจริตหรือความไม่ถูกต้องได้ตั้งแต่ต้น ก็เลยอยากจะกราบเรียนว่า ผมอยากเสนอเพื่อให้สั้นก็คือ

๑. อัยการควรจะเป็นองค์กรอิสระ ทำไมควรจะเป็นล่ะครับ เพราะอัยการคือคนที่อยู่ใน
ระบบที่เป็นทนายของรัฐ ข้อมูลของรัฐทั้งหมดนั้นจะครบผ่านอัยการทั้งนั้น ถ้าอัยการไม่ทำอะไรที่ไม่ชอบ
ทางอัยการจะรู้ก่อนคนอื่นเขา สามารถที่จะดำเนินการทำอะไรต่าง ๆ ได้ เช่น ต่างประเทศเหมือนกัน
ที่เห็นแม้แต่เกาหลีที่เขาประธานาธิบดีติดคุก อิสราเอลที่เขาพฤติกรรมของประธานาธิบดีที่ว่ามีการขู่สาว
หรืออะไรต่าง ๆ เข้าสู่กระบวนการ เพราะเขารู้ในข้อมูลต่าง ๆ แล้วเป็นคนเหมือนกับทนายประจำบริษัท
หรือประจำตัวของใคร ถ้าเขามีความชัดเจนเขาทำได้ เพราะฉะนั้นผมว่าทำได้ดีกว่าอื่น ๆ อีก ขนาดเราตั้ง
องค์กรอิสระเพื่อตรวจสอบการทุจริต ๔ เดือนแล้วยังคืบหน้าไม่ได้ -----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ

พัชรี ๒๔/๑

วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เพราะเป็นคนนอกกว่าจะเข้าไปถึงข้อมูลภายในมันใช้เวลา ก็อยากจะขอเสนอว่าอัยการจะเป็นประโยชน์อย่างสูง และไม่ได้ฟังงบประมาณอะไรมากมายเลย เพราะเขามีค่าใช้จ่ายอยู่แล้วที่เป็นประจำ เพราะฉะนั้นขอให้แยกส่วนออกมาก็จะสามารถทำให้มีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบราชการโดยตรงได้เป็นอย่างดีนะคะ เพราะในหน้าที่ของนายของรัฐ

อีกอันหนึ่งก็คือคณะกรรมการประชาชน ผมคิดว่าส่วนนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ ทุกส่วนของไม่ว่าจะเป็นจังหวัดก็ดี ในส่วนของท้องถิ่นก็ดี หรือจนมาถึงในส่วนกลางก็ดี ผมอยากให้มีคณะกรรมการประชาชน จะมาจากหลายสาขาอาชีพแบบสมัชชาหรืออย่างไรก็แล้วแต่ ควรที่จะคัดสรรผู้ที่มา เพราะผู้นี้คือผู้เสียประโยชน์ ผู้ที่ต้องมารับผิดชอบกับการสูญเสียหรืออะไรต่าง ๆ เขาควรจะเจ็บในเรื่องที่การกระทำที่ไม่ถูกต้อง แล้วสามารถที่จะดำเนินการโดยตรง ไม่ต้องรอมานั่งฟังกฎหมายตรงอื่น ให้เขามีส่วนหนึ่งของอำนาจนะคะ ส่วนจะมาอย่างไรผมว่าคณะกรรมการที่จะมาเกี่ยวข้องในการตั้งคุณสมบัติหรือวิธีการนั้นก็ควรจะ

แล้วอีกส่วนหนึ่งคณะกรรมการประชาชนควรจะมีหน้าที่เพิ่มเติม นอกจากนั้นก็ข้อเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนหรือพื้นที่นะคะ เพื่อป้องกันไม่ให้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นซ้ำซ้อน เพราะปัจจุบันเราเจอแต่สภาพนิติบัญญัติหรือรัฐบาลมาทำเรื่องนี้ แล้วหลายเรื่องไม่เคยได้เกิดตอบสนอง แล้วมันก็มีปัญหาวว่ามันเกิดเกี่ยวร่างของภาครัฐก็ดี ภาคนิติบัญญัติก็ดี ปัญหาต่าง ๆ มันถึงพุ่มพักจนถึงปัจจุบันนี้ ทำไมผมถึงต้องพูดตรงนี้ ผมอยากจะกราบเรียนในที่ประชุมครับ ตอนนี้ต้นทุนของเราไปมหาศาลมาก เนื่องจากหลายเรื่องนี่ครับควรจะทำไม่ได้ทำ ภาคเอกชนต้องนั่งรออยู่ตลอดเวลา เพื่อรอให้ทุกอย่างเปลี่ยนแปลง แล้วสุดท้ายก็ต้องมาวิ่ง การวิ่งเต้นเพื่อให้เกิดสิ่งที่เกิดขึ้นได้นะครับ อันนั้นคือค่าใช้จ่ายทั้งนั้นนะคะ แล้วนั่นคือต้นทุนของการเกิดของการคอร์รัปชัน ถ้าจะป้องกันไม่ให้เกิดเรื่องพวกนี้นะครับ ก็ควรที่จะให้มีสิทธิของเขาที่จะเสนอเรื่องในส่วนของกฎหมายเพื่อปรับปรุงอะไรต่าง ๆ นะครับ อันนี้อาจจะไม่ใช่เรื่องของการกระจายอำนาจนะคะ แต่เป็นเรื่องของ Bottom up ในส่วนที่ควรจะเป็นสิ่งไหนที่เกิดขึ้นใกล้ตัวเขาควรจะเสนอได้ เพื่อแก้ไขปรับปรุง ส่วนจะลงในส่วนไหนก็แล้วแต่นะครับ ถ้าไม่มีคณะกรรมการประชาชนโดยตรงอาจจะไปผูกติดกับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อให้เกิดการมีประสิทธิภาพในส่วนของการตรวจสอบและให้ประชาชนมีส่วนร่วมที่แท้จริง ผมว่าแนวทางนี้จะทำให้รัฐธรรมนูญมีความเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ต่อกันก็ท่านอังคณา ท่านพิสิฐ แล้วก็ท่านไพฑูริย์ ครับ

นางอังคณา นีละไพจิตร : ท่านประธานที่เคารพคะ อังคณา นีละไพจิตร ในประเด็นเรื่องขององค์กรอิสระ ดิฉันเห็นควรที่ต้องยังคงไว้ละคะ แต่ว่าในประเด็นของการได้มาซึ่งเจ้าหน้าที่บุคลากร

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

พัชรี ๒๔/๒

ในองค์กรอิสระเอง ดิฉันคิดว่าคงต้องมีการทบทวนในกระบวนการได้มา ดิฉันไม่เชื่อว่าปัญหาในองค์กรอิสระเกิดจากการถูกแทรกแซงเพียงอย่างเดียว แต่ดิฉันเชื่อว่าปัญหาในองค์กรอิสระน่าจะเกิดจากตัวบุคคล ซึ่งได้มาจากการสรรหา ซึ่งวิธีการสรรหาควรที่จะต้องมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น บางองค์กรอิสระแทบไม่ได้ทำงานเลย หลาย ๆ องค์กร อย่างผู้ตรวจแผ่นดินของรัฐสภา มีอำนาจที่จะฟ้องร้องแทนประชาชน แต่ว่าเวลาพูดถึงที่ไรประชาชนก็ส่ายหน้า กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเองที่ประชาชนเข้าถึงมากที่สุด กรรมการสิทธิบางคนพอเอ่ยชื่อแล้วประชาชนยังไม่รู้เลยด้วยว่าท่านยังเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนอยู่ เพราะฉะนั้นตรงนี้ทำอย่างไรที่จะสามารถตรวจสอบแล้วก็พิถีพิถันในการที่จะคัดเลือกบุคคลเหล่านี้ให้มา อาจารย์ธัญญ์พูดถึงเรื่องขององค์กรอิสระที่น่าจะอยู่ภายใต้สภานิติบัญญัติหรือว่าให้ประชาชนฟ้องร้องเองนะคะ การที่จะให้อยู่ใต้สภานิติบัญญัติดิฉันเชื่อว่าคงยาก เพราะว่าเมื่อไรก็ตามที่ประชาชนมีเรื่องกับนักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่รัฐ ตรงนี้ประชาชนก็ยากที่จะตรวจสอบหรือว่ายากที่จะหาความเป็นธรรมได้ ยิ่งในเรื่องการฟ้องร้องเองไม่ต้องพูดถึง เพราะว่าในเมืองไทยทำได้ยาก เพราะว่าในเรื่องของการคุ้มครองพยานเรามีปัญหามาตลอด เวลาที่ประชาชนมีเรื่องกับเจ้าหน้าที่รัฐแทบจะไม่มี ความพยายามในการคุ้มครองพยาน แล้วดิฉันขออนุญาตยกตัวอย่าง อย่างกรณี Case ทรมาน อาจารย์วิชาพูดถึงเรื่องการไต่สวนโดยเร็ว -----

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ

สายชล ๒๕/๖

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เรียนตรง ๆ ว่า ๗ วันแผลมันก็หายค่ะ เพราะฉะนั้นกว่าที่จะไต่สวนได้ก็แทบไม่เหลือพยานหลักฐานนะคะ ดิฉันจะเล่าให้ฟังว่า ดิฉันเคยไปสังเกตการณ์ในคดีหนึ่งนะคะ ผู้ต้องหาถูกข้อมให้รับสารภาพ คดีนั้นจำเลยเอาพยาน ๒ ชื่อมาเป็นพยานในศาล เนื่องจากว่าเจ้าหน้าที่ที่จับกุมใช้มือข้อมจนกระทั่งมือเจ็บก็เลยใช้เท้าพันเชือก ๒ ชื่อ แล้วเขาเก็บพยานนั้นไว้อย่างดีแล้วก็เอาขึ้นมาเป็นพยานในศาลว่าเขาถูกข้อมทรมานจนต้องรับสารภาพ แล้วสุดท้ายคดีนั้นศาลยกฟ้อง สิ่งเหล่านี้ก็เป็นตัวอย่างหนึ่งให้เห็นว่ามันเป็นการยากที่ว่าประชาชนจะเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในชั้นศาลได้โดยเร็วค่ะ

อีกประเด็นหนึ่ง ซึ่งดิฉันสนใจก็คือในเรื่องของศาล ดิฉันเห็นด้วยกับอาจารย์เดชอุดมในเรื่องของความอิสระของศาลนะคะ ทำอย่างไรเราจะมีการตรวจสอบการทำหน้าที่ของศาลได้ไหมหลาย ๆ คดีประชาชนรอนานถึง ๓ ศาล กว่าที่จะพิสูจน์ความบริสุทธิ์ได้ หลาย ๆ คดีในคำพิพากษาในสังคมเองก็รับไม่ได้ ต้องรอระยะเวลาจนกว่าศาลสูงจะมีคำพิพากษา ดิฉันเคยเห็นมีการตรวจสอบเป็นการตรวจสอบทางวิชาการโดยการวิพากษ์วิจารณ์คำพิพากษาอย่างตรงไปตรงมาและเป็นธรรม ดิฉันเคยเห็นมีท่านเดียวที่กล้าที่จะออกมาทำอย่างนี้ในฐานะนักวิชาการ ก็คือท่าน ศาสตราจารย์ กิตติ ติงศภัทย์ แต่ว่าเสียดายว่าเดี๋ยวนี้เราก็ไม่มีใครที่จะออกมาทำเช่นนั้นอีกนะคะ แล้วดิฉันก็ยังอยากจะเห็นบทบาทของนักวิชาการ แล้วก็นักนิติศาสตร์ที่จะออกมาในการทำหน้าที่นี้แทนประชาชนด้วยอีกแรงหนึ่งขอบคุณค่ะ

ประธาน : ท่านพิสิฐศรี

นายพิสิฐ ลีธรรม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายพิสิฐ ลีธรรม ครับ ผมมีประเด็นที่อยากจะเรียนให้เห็นในเชิงตรงกันข้ามกับหลาย ๆ เรื่องที่ได้หยิบยกขึ้นมาจะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการกระจายอำนาจในเรื่องของการตรวจสอบ เราได้มีการพูดกันมากในเรื่องของการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น แต่ว่าในทางปฏิบัติสิ่งที่กระผมแล้วก็หลายท่านได้รับทราบมาจากภาคปฏิบัติ ก็คือจะเจอปัญหาเรื่องทุจริตหรือการกระทำที่ไม่เหมาะสมไม่ถูกต้องมากมายด้วยกันนะครับ เพราะฉะนั้นรัฐธรรมนูญฉบับนี้เรากำลังจะบอกให้มีการเพิ่มอำนาจมากขึ้น กระจายอำนาจมากขึ้น ขณะเดียวกันเราก็ไปเน้นในเรื่องการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนกลาง รัฐบาลกลาง แต่ผมยังไม่ได้ยินไม่ได้ฟังจากพวกเราในเรื่องของการไปเน้นหรือไปดูแลเรื่องของการปกครองท้องถิ่นว่า เราจะมีระบบการตรวจสอบ ระบบของการดูแลไม่ใช่เข้มงวดนะครับ แต่จะให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างไร ผมเป็นห่วงว่าเราจะสนใจปลาใหญ่ แต่ขณะเดียวกันปลาใหญ่จะผอมลงแล้วก็มีปลาเล็กปลาน้อยเกิดขึ้นมากมาย แล้วเราก็ไม่มีระบบที่จะไปดูแลปลาเล็กปลาน้อยเหล่านั้นนะครับ เพราะฉะนั้นประเด็นนี้ก็อยากจะขออนุญาตฝากคณะกรรมการ ชุดที่ ๓ ได้ไปดูแลศึกษาว่า เราจะมั่นใจได้อย่างไรว่าเมื่อเรามีการ

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สายชล ๒๕/๒

กระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นแล้ว ระบบกลไกของการตรวจสอบการ Check and balance ซึ่งเราพยายามดูแลในเรื่องของส่วนกลางจะได้เข้าถึงในส่วนของการท้องถิ่นด้วย อันนั้นก็ประเด็นหนึ่ง

อีกประการหนึ่งนะครับ ก็คือเรื่องของการตรวจสอบนักการเมืองที่อยู่ในระบบการแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนะครับ ซึ่งเราจะเห็นได้ว่า มาตรา ๒๓๑ เราได้มีการระบุตำแหน่งต่าง ๆ ที่ต้องมีการแสดงบัญชีทรัพย์สินนะครับ แต่ว่าเราจะเห็นได้ว่าในระยะที่ผ่านมาเขาก็มีวิธีการที่จะสร้างหรือ Invent ตำแหน่งใหม่ ๆ ขึ้นมา ซึ่งไม่อยู่ในกรอบของมาตรา ๒๓๑ เช่น ตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรี เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผมก็อยากจะขอฝากให้ทางอนุกรรมการ ชุดที่ ๓ ได้ไปดูแล้วว่า เราจะมีหนทางไหนที่จะอุดช่องโหว่นี้ ไม่ให้เขาสามารถเล็ดลอดไปได้ที่ไปตั้งตำแหน่งอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในมาตรา ๒๓๑ แต่มีบทบาทมีอำนาจไม่แพ้คนที่อยู่ในชุดเหล่านี้ครับ อันนั้นก็จะเป็นประการที่ ๒ ที่จะขออนุญาตเรียนนะครับ

- ๒๖/๑

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นิรนา ๒๖/๑

ประการสุดท้ายนะครับ ก็คือเรื่องขององค์กรอิสระต่าง ๆ ในชุดที่ ๓ นี้ครับ เราเน้นในเรื่องของศาล เรื่องขององค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบ แต่ว่าในรัฐธรรมนูญนี้ะครับ เรามีองค์กรอิสระอื่น ๆ อีกมากมายหลายแห่ง เช่น กทช. เป็นต้น ซึ่งได้มีเขียนเอาไว้ ผมคิดว่าตรงประเด็นเหล่านี้ก็ควรจะต่อให้มีการดูแลด้วยว่ายังสมควรที่จะคงสิ่งที่เขียนเอาไว้หรือไม่ หรือควรจะต่อให้มีการเพิ่มหรือลดอย่างไรนะครับ องค์กรอื่น ๆ อย่างเช่น สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้วก็มีเขียนไว้ แต่ในทางปฏิบัติก็ไม่ได้เกิดขึ้นนะครับ ในงวดนี้เราสมควรจะเขียนให้เขาเป็นองค์กรอิสระหรือไม่ เหล่านี้เป็นต้น นี่ก็เป็นประเด็นที่ขออนุญาตที่จะฝากให้ชุดที่ ๓ ท่านได้ไปดูด้วยครับ

ประธาน : ท่านไพบูลย์ครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธาน ท่านกรรมการที่เคารพทุกท่าน ผม ไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ อยากจะขออภิปรายสัก ๔ ประเด็น ความจริงผมก็อยู่เป็นอนุกรรมการในรอบ ๓ ก็คงไม่ใช้เวลามากนักนะครับ

ในประเด็นแรกนะครับ ที่ท่านได้ให้ความหมายในเรื่องขององค์กรอิสระ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรตรวจสอบบ้านะครับ ในจุดนั้นถ้าจะดูความหมายจริง ๆ แล้วนะครับ ตรงจุดนี้ผมอยากให้แยกแยะให้ชัดเจนว่ามันคืออะไรนะครับ อย่างเช่นเมื่อเราพูดถึงอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย แล้วพระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลนะครับ อำนาจนั้นเราไม่ได้ไปแบ่งเป็นอำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจตุลาการ ถ้าดูแบ่งอำนาจในจุดนั้นเราจะพบชัดเจนในรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๑๗ แล้วหลังจากนั้นมาเราก็ไม่ได้แบ่งอีกเลย ก็เป็นอำนาจอธิปไตย แต่แบ่งหน้าที่การใช้ อันนั้นเป็นสาระสำคัญ ที่นี้ในองค์กรที่มันเกิดขึ้นพยายามที่จะพูดในลักษณะที่ว่าถ้าเป็นองค์กรอิสระมันอิสระโดยไร้ขอบเขตการตรวจสอบหรือไม่ ตรงนั้นผมก็อยากฝากเป็นประเด็นนะครับว่าองค์กรที่เกิดขึ้นถ้ารัฐธรรมนูญบัญญัติให้มีขึ้น แล้วกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ก็ควรจะเรียกเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรตามรัฐธรรมนูญในความหมายนี้ก็คือ องค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยอยู่บ้างบางส่วน แล้วไม่ได้ใช้บางส่วนนะครับ ผมอยากยกตัวอย่างให้ชัด อย่างองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ใช้ทางด้านบริหารก็คือคณะรัฐมนตรี ถ้าทางนิติบัญญัติก็คือทางรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา ถ้าเป็นทางด้านตุลาการก็เป็นระบบศาลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือแม้แต่ศาลทหารเองนะครับ นอกจากนั้นก็จะมีอำนาจตามที่รัฐธรรมนูญให้ ผมคิดว่าถ้าเรียกเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญนะครับ ก็คือมันเกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแล้วมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ตรงนี้ความสับสนก็จะหายไปในเรื่องขององค์กรอิสระที่มันเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็น กทช. กสช. อันนั้นอาจจะเรียกว่า องค์กรอิสระ ได้ คือรัฐธรรมนูญกำหนดหลักการกว้าง ๆ ส่วนคุณก็จะเกิดขึ้นมีอำนาจหน้าที่อย่างไร

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

นิวรา ๒๖/๒

ก็เป็นไปตามที่กฎหมายลูกบัญญัติไม่ใช่รัฐธรรมนูญบัญญัติ ตรงนั้นก็อยากจะฝากเป็นสาระ ในเรื่องของที่
เมื่อสักครู่ท่านกรรมการได้อภิปรายในเรื่องประเด็นของศาลรัฐธรรมนูญ แล้วก็พาดพิงไปนิดหนึ่งว่าไม่มี
กฎหมายจัดตั้ง ผมอยากจะเรียนว่าศาลรัฐธรรมนูญได้เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนั่นเอง แล้วก็ม็อบก็ประกอบ
ที่มา อำนาจหน้าที่ มันครบถ้วนโดยรัฐธรรมนูญ ไม่ต้องไปมีกฎหมายจัดตั้งอีก และก่อนเข้ารับหน้าที่
ทางตุลาการศาลรัฐธรรมนูญก็ต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด
เพราะฉะนั้นบทบัญญัติที่ตั้งศาลมันไม่ต้องมีก็ได้ เพราะรัฐธรรมนูญถือเป็นกฎหมายฉบับหนึ่งที่เป็น
กฎหมายสูงสุดของประเทศ ผมก็ยังยืนยันว่าเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศนะครับ เพราะบัญญัติ
โดยมาตรา ๒ เมื่อรัฐธรรมนูญบัญญัติอย่างนั้นก็เป็นเรื่องของกฎหมายสูงสุดที่จะให้มีนะครับ

ที่นี้ประเด็นต่อมาที่ผมเรียนว่าไม่มีองค์กใดที่ไร้ขอบเขตการตรวจสอบ แม้แต่ กกต.

เมื่อสักครู่ท่านกรรมการก็ได้อภิปรายไปว่า กกต. ขึ้นหลายศาลเหลือเกิน ตรงจุดนั้นมันแบ่งกันอย่างไร
แค่นั้น เพียงโดนนะครับ -----

คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สตีมา ๒๗/๑

ใน กกต. เองในคำวินิจฉัยล่าสุดนะครับ ซึ่งเมื่อก่อนนั้นก็คิดว่า กกต. นั้นจะใช้อำนาจทั้ง ๓ เป็นกึ่งตุลาการ ก็คือว่าใช้ทั้งนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ นิติบัญญัติก็คือในเรื่องของการออกระเบียบเอง บริหาร กับ จัดการเลือกตั้งเอง แล้วก็ตัดสินเอง โดยไม่ต้องไปขึ้นศาลไหนอีกนะครับ เมื่อล่าสุดในคำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาในคดีของการตัดสินว่า การเลือกตั้งที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญที่ผ่านมานะครับ ก็ไม่ แยกแยะตรงนั้นชัดเจนก็คือว่า กกต. นะครับ ก็จะมีความเป็นอิสระตามสมควร และก็เด็ดขาดตามสมควร ก็คือว่าจะเด็ดขาดในองค์กรที่ไม่ได้ใช้อำนาจตุลาการคือว่าองค์กรอื่นจะมาเถียง กกต. ว่าตัดสินไม่ถูกไม่ได้ ตราบใดที่ยังไม่ได้ขึ้นศาลนะครับ ทีนี้ในการแบ่งขึ้นศาลนะครับ ตรงจุดนั้นพอดีในคำวินิจฉัยนั้นก็คือ ไม่ได้ตัดสินให้อำนาจตุลาการ กกต. ที่จะถูกฟ้องได้โดยอำนาจตุลาการนะครับ ทีนี้อำนาจตุลาการยังไม่ได้ Code กันชัดเจนว่าแค่ไหนเพียงไรนะครับ แต่จุดแนวโน้มนะครับ ถ้า กกต. ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ ก็จะไปฟ้องที่ศาลรัฐธรรมนูญ เช่น คดีเลือกตั้ง ก็ให้อำนาจในเชิงของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญในระดับ เป็นพระราชบัญญัติหรือกฎข้อบังคับก็จะเป็นศาลปกครอง ศาลยุติธรรมก็ไปได้นะครับ ถ้ามีการละเมิด ในลักษณะนั้นนะครับ เพราะฉะนั้น กกต. ก็จะถูกตรวจสอบโดยทั้ง ๓ ศาลอยู่ดีนะครับ ทีนี้ในเรื่องของการ ให้อำนาจนะครับ ซึ่งตรงนี้เป็นหัวใจสำคัญของการเกี่ยวโยงหรือโยงใยเข้าหากันนะครับ การให้อำนาจของ องค์กรต่าง ๆ เราคงต้องดูนะครับ ในลักษณะของความสัมพันธ์ว่ามีบางองค์กรมีอำนาจแต่ปฏิเสธการใช้ ตรงจุดนั้นก็ต้องมีองค์กรที่จะเข้ามาดูแลนะครับ หรือว่าองค์กรนั้นให้อำนาจก้าวล่วงซึ่งกันและกัน ก็จะต้องมี องค์กรที่จะทำหน้าที่ตัดสินนะครับ ผมเรียนว่าในเรื่องของระบบการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ต่าง ๆ ในจุดนี้นะครับก็ยังมีคำถามในเรื่องของการพัฒนาการ ซึ่งตอนนี้เรามาไกลแล้วนะครับ จนมาถึงในขั้นนี้นะครับ ก็คงต้องยืนยันในจุดเหล่านี้ขึ้นมาะครับ ที่อภิปรายกันก็คือว่าประเด็นทำอย่างไร ที่จะ เป็นอิสระตามสมควรนะครับ ในเรื่องของการได้มาซึ่งบุคคลที่จะเข้ามาสู่องค์กรนะครับ ที่เป็นปัญหาอยู่ ผมเรียนสั้น ๆ เพียงเท่านี้ครับ

ประธาน : กรอบ ๓ นี้ จะมีท่านผู้ใดอภิปรายอีกไหมครับ

นายอัคร จารุจินดา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผม อัคร จารุจินดา ครับ มีประเด็นค่อนข้างสำคัญอยู่ประเด็นหนึ่ง ซึ่งเข้าใจว่าหลายท่านยังไม่ได้ให้ความเห็นไว้ ซึ่งก็คงไป พิจารณากันในระดับอนุกรรมการได้ แต่เนื่องจากที่ท่านประพันธ์ได้ยกขึ้นมาว่า การพิจารณาของ คณะนี้กับคณะที่ ๒ นั้น จะมีส่วนสัมพันธ์กันอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจของวุฒิสภา ว่า จะเอาอย่างไร ถ้าอย่างนั้นผมเข้าใจว่าน่าจะเป็นประเด็นหลักที่น่าจะเป็นคณะที่ ๓ จะต้องพิจารณา เป็นลำดับต้น ๆ ว่า ตกลงในรัฐธรรมนูญนี้ซึ่งให้วุฒิสภาเป็นองค์กรหลักในการสรรหาในการแต่งตั้งนั้น ยังจะคงอำนาจนี้อยู่หรือไม่ เพราะว่าจะได้โยนกลับไปอยู่คณะ ๒ เพราะคณะ ๒ ถ้าคณะนี้บอกว่า ไม่เอาวุฒิสภาละ คณะ ๒ จะได้อำนาจหน้าที่แล้วก็ที่มา แล้วก็จำนวนของวุฒิสภาตามไปด้วย

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สตีมา ๒๗/๒

ไม่อย่างนั้นเดียว ๒ คณะจะขัดแย้งกัน มันคงจะต้องมีการประสานระหว่าง ๒ กลุ่มในเรื่องของวุฒิสภา
ตรงนี้ให้ดิฉันครับผม ขออนุญาตฝากไว้ครับท่าน

ประธาน : เชิญท่านประพันธ์ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม ประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ
พดิวุฒิสภาอาจารย์รัฐซึ่งเป็นประธานอนุกรรมการไม่อยู่นะครับ คือในส่วนของวุฒิสภาในการประชุม
ของอนุกรรมการชุดที่ ๒ ได้พูดเรื่องวุฒิสภา เนื่องจากการพูดถึงเรื่องวุฒิสภาจะต้องพูดว่าเราจะ
ออกแบบให้วุฒิสภำทำหน้าที่อะไร ซึ่งเป็นเรื่องรายละเอียดมาก คือถ้าเราต้องการออกแบบให้วุฒิสภา
ทำหน้าที่ทั้งกลั่นกรองกฎหมาย ทำทั้งหน้าที่กลั่นกรองตัวบุคคลเข้าไปอยู่ในองค์กรอิสระ ทำทั้งหน้าที่
ถอดถอนด้วย อันนี้อาจจะต้องเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง อย่างเช่น อาจจะต้องมาในการเลือกตั้งของประชาชน
แต่มันเป็นการใช้อำนาจที่ค่อนข้างจะเยอะนะครับ แต่ถ้าเราออกแบบรูปของวุฒิสภาแค่กลั่นกรองกฎหมาย
เราอาจจะใช้วิธีการสรรหา อาจจะไม่จำเป็นจะต้องให้เลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง แล้วตอนนี้ก็ยัง
คุยอยู่ในประเด็นนี้อยู่ -----

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ

พฤษภาคม ๒๕๕๐

วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

แต่อย่างไรก็ตามเป็นประเด็นที่สำคัญคงต้องไปพูดในวุฒิสภา ไปพูดในชุดที่ ๒ ว่าจะออกแบบวุฒิสภาอย่างไร แต่ถ้ากลุ่มที่ ๓ จะเอาไปพิจารณาด้วยก็ไม่ได้ขัดข้อง แต่อย่างไรชุดที่ ๒ ต้องพูดแน่ เพราะว่าไม่อย่างนั้นไม่พูดวุฒิสภามาอย่างไรมันไม่ได้ คงต้องพูดในชุดที่ ๒ แน่นอน

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสีธรรม : เรียนท่านประธานครับ ผมขออนุญาตเสริมตรงนี้นิดหนึ่ง คือว่าในประเด็นของเรื่องการถอดถอนของคนที่ใช้อำนาจ คือในรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้วก็ใช้วุฒิสภา แต่ที่นี้ในประเด็นของเราในรัฐธรรมนูญที่เรากำลังจะร่าง ประเด็นเรื่องการถอดถอนจะอยู่ตรงไหน จะใช้อำนาจอย่างไร อันนี้ผมว่าคงจะเป็นเรื่องใหญ่ซึ่งกรรมการยกย่องทั้งหมดคงจะต้องวินิจฉัยว่าจะอยู่ตรงไหนอย่างไร ผมคิดว่าเรื่องนี้เรื่องสำคัญ

นายวิทยา งานทวี : ขอบคุณท่านประธานครับ ผม วิทยา งานทวี ขอเสริมนิดหนึ่งครับ คือเรื่องของงบประมาณที่ท่านเกริกเกียรติพูด ผมคิดว่านี่คือประเด็นสาระสำคัญมากเลย องค์การอิสระงบประมาณแผ่นดินไม่ควรขึ้นกับฝ่ายบริหาร ผมคิดว่านี่สาระสำคัญ เพราะว่าถ้าเขาคุมงบประมาณเมื่อไร เขาก็คือเจ้านายโดยตรง เพราะฉะนั้นจะหาวิธีไหนเลี้ยงก็ต้องรีบทำกติกามาให้ชัด อันนี้เป็นประเด็นใหญ่ที่สุดด้วยซ้ำ เพราะไม่อย่างนั้นตอนนี้ไม่ใช่อนาคตก็ต้องใช้เพราะถือว่าผู้ให้เงินก็คือนายโดยตรง เพราะฉะนั้นไม่ใช่ประชาชนแล้ว และอีกส่วนหนึ่งเมื่อที่ท่านวิชาบอกว่าที่ผมอภิปรายไปท่านอยากจะทำเรื่องสาระไปสู่อนุกรรมการของท่าน แต่ผมไม่เห็นในจอเกิดขึ้นเลย ผมไม่ทราบว่าจะทำอะไรผมเสนอไปนี่นะครับ ให้ประชาชนมีส่วนในการเข้าไปใช้อำนาจในการตรวจสอบ ไม่ใช่แค่ผู้ฟ้องร้องเสียหายอย่างเดียว แต่เราสามารถโดยตรงเพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาและเป็นผู้ที่บริโภคปัญหาอยู่ตลอดเวลาสามารถที่จะดูแลเรื่องนี้กำกับด้วยตัวเอง ผมคิดว่าปัญหาที่อยู่ในศาลส่วนใหญ่จะลดลงไปอีกแน่นอน เพราะเขาสามารถที่จะตอบสนองตัวเองได้รวดเร็วครับ เพราะฉะนั้นอย่างไรก็ตามผมไม่เห็นในจอได้มีการเปลี่ยนแปลง ผมทำโน้ตไปแล้วก็ยังเห็นอยู่ที่เดิมอยู่ครับ

นายฉัตร จารุจินดา : กราบเรียนชี้แจงเรื่องกรอบอีกทีนะครับ ความจริงเราเคยคุยกันที่หนึ่งแล้วว่ากรอบที่เสนอนั้นคือกรอบสำหรับในการที่จะพูดคุยกันในที่นี้ ส่วนข้อเสนอของท่าน กรรมการทุกท่านนั้นทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ก็จะจัดทำเป็นข้อสรุปของแต่ละท่านแล้วก็ส่งให้แต่ละอนุกรรมการไปหมดครับ เพราะข้อเสนอค่อนข้างมีหลากหลายเยอะแยะ เอามาใส่แล้วเดี๋ยวจะทำให้กรอบนั้นจะเข้าใจยากอีก อันนี้แค่กรอบกว้าง ๆ สำหรับการพูดคุยในที่นี้ครับ

นายวิทยา งานทวี : ที่ประชุมครั้งก่อนยังไม่ได้เลยครับ ที่พวกเรา Comment ไปต่าง ๆ ก็หายไป ครั้งที่ ๑ มา แล้วครั้งที่ ๒ ก็ไม่มา อยากจะถามว่าถ้าตามที่ท่านพูดทุกครั้งต้องมีการบันทึกแล้วก็ Deliver

คณะกรรมการสิทธิการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

พททย ๒๘/๒

นายอัคร จารุจินดา : แจกวันนี้ครับ เพิ่งแจกเมื่อตอนเริ่มประชุมใช้ใหม่ครับ เข้าใจว่า
ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ แจกครบนะครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายวิจิตร วิชัยสาร : ผมขออนุญาตสักนิดนะครับ คือในส่วนที่เมื่อสักครู่ที่ท่านอาจารย์
เกริกเกียรติพูด ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับนักการเมือง ด้านจริยธรรมและคุณธรรม
ตรงนี้เป็นประโยชน์กับการบริหารราชการแผ่นดินในภาคหน้ามากมาย เพราะที่ผ่านมาถ้าข้าราชการ
ใช้โอกาสตรงนี้ข้ามหัวกัน พูดแบบข้ามไปข้ามมาจะทำให้เป็นปัญหาในการบริหารงานอย่างมาก
เพราะฉะนั้นผมเรียนสนับสนุนอาจารย์ในประเด็นนี้ว่า อยากให้ช่วยผลักดันให้มีโอกาสได้เกิดผลให้กับ
ข้าราชการ แล้วก็ทำให้เราได้ข้าราชการที่ดี ๆ มา การปฏิบัติหน้าที่กับประชาชนมันก็จะดีตามมาด้วย
ส่วนโครงสร้างอื่นนั้นผมฟังก็เห็นคล้อยตาม ไม่ได้เป็นประเด็นแย้งอะไรทั้งสิ้น ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญครับ

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วันนี่ ๒๗/๑

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ ผม สุพจน์ ไข่มุกด์ ครับ เมื่อสักครู่มี
ท่านกรรมการได้แต่พูดถึงเรื่ององค์กรอิสระต่าง ๆ ที่ทำงานไม่ได้ผลแล้วก็มีปัญหาต่าง ๆ เพราะว่า
มีการเมืองเข้ามาแทรกแซง เพราะว่ามันนอกจากปัญหานั้นครับ ปัญหาคือว่าองค์ประกอบขององค์กรอิสระ
นั้นเองครับที่ปล่อยให้การเมืองเข้ามาแทรกแซง ไม่ใช่ระบบของตัวเองมันเองครับ เป็นเพราะว่าองค์ประกอบ
นั้นเองครับปล่อยให้การเมืองเข้ามาแทรกแซง นี่ละครับเพราะฉะนั้นการได้มาซึ่งองค์ประกอบขององค์กร
อิสระเหล่านี้ละครับเราควรจะพิถีพิถันหน่อยนะครับ แล้วก็ไม่ใช่ว่าเข้าไปแล้วจึงมีการตรวจสอบที่หลัง
เหมือนเช่นองค์กรอิสระบางองค์กรซึ่งมีปัญหามากมาย เวลาเข้าไปแล้ว Endorse เข้าไปแล้วแล้วก็มีปัญหา
เรื่องคุณสมบัติต่าง ๆ ทำให้ต้องมารื้อฟื้นกันใหม่แล้วก็เสียเวลาไปมากมายเลย เสียงบประมาณต่าง ๆ
เพราะฉะนั้นองค์กรต่าง ๆ องค์กรอิสระต่าง ๆ องค์ประกอบนั้นมีความสำคัญนะครับก่อนที่จะเข้าไปควรจะ
มีการตรวจสอบแล้วก็คัดสรรอย่างดีเพื่อจะไม่ให้มีการเมืองเข้ามาแทรกแซงได้ นี่ละครับผมว่าองค์ประกอบ
เหล่านี้ละครับมีความสำคัญ การเมืองจะเข้าแทรกแซงไม่ได้ถ้าองค์กรเหล่านั้นมีองค์ประกอบที่เข้มแข็ง
แล้วก็มีความดีมีภูมิคุ้มกันในตัวเององค์กรเหล่านั้นก็จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายสุรวิทย์ มาประณีต : ครับ ผม สุรวิทย์ มาประณีต ครับ ผมอยู่ในชุดที่ ๓ ก็พยายาม
ไม่ออกความคิดเห็นนะครับ พยายามรับฟัง แต่ถ้าในส่วนขององค์กรอิสระเราทราบปัญหาที่อยู่ว่าเหตุที่ว่า
ไม่อิสระเพราะว่ามันเริ่มต้นจากการสรรหานั้นเองนะครับ จุดอยู่ที่สรรหา คณะกรรมการสรรหามาโดย
พรรคการเมืองแล้วก็ถูกครอบงำ จุดมันอยู่ตรงนี้จุดเดียวครับ ในเมื่อคณะกรรมการสรรหาถูกครอบงำแล้ว
เขาก็สรรหาเฉพาะคนที่เป็นพรรคพวกของคณะกรรมการสรรหาหรือบุคคลที่เขาได้รับคำสั่งมา ยกตัวอย่าง
เช่น บ.ป.ช. นี่ละครับ คณะกรรมการสรรหาสรรหามา ๑๘ คน คณะกรรมการสรรหาที่สรรหาของตัวเองทั้ง
๑๘ คนเลย เพราะฉะนั้นการที่วุฒิสมาชิกจะไปกำหนดหรือมีวุฒิสมาชิกที่ดีที่สุดอย่างไรก็ตามก็ไม่ได้คนที่ดี
เพราะว่าคณะกรรมการสรรหาสรรหาพวกของตัวเองทั้ง ๑๘ คน วุฒิสมาชิกเลือก ๙ คนอย่างไรก็ได้บุคคล
ที่เขาส่งมา เพราะฉะนั้นจุดใหญ่อยู่ตรงจุดเดียวคือคณะกรรมการสรรหาซึ่งผมคิดอยู่แล้วว่าจะไปทำอย่างไร
ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : สำหรับวาระกรอบที่ ๓ นี้ถ้าไม่มีใครอภิปรายเองนะครับผมก็ขอสรุปว่า
ความเห็นทุกท่านที่อภิปรายมานี้ทางคณะอนุกรรมการในรอบ ๓ นี้จะรับไปประกอบการพิจารณา
ในการจัดทำร่างต่อไป ที่นี้รายละเอียดที่แต่ละท่านว่าอย่างไรทางฝ่ายเลขานุการในคราวนี้ก็คงจะต้องรับ
ทำแจกให้อย่างน้อยที่สุดในวันพรุ่งนี้หรือว่าเป็นอย่างช้านะครับช่วยทำที่เถอะครับ ที่นี้มาถึงอีกกรอบหนึ่งคือ
หมายความว่ามารอบ ๓ มันก็หมดแล้ว แต่ว่าเนื่องจากว่าผมยกกรอบนี้ขึ้นมาพูดเสียก่อน กรอบเกี่ยวกับ
สถาบันการเมืองที่ว่ายังตักค้ำกันมาจะมีท่านผู้ใดจะอภิปรายให้ความเห็นอะไรอีกหรือไม่ครับ ถ้าไม่มี

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วัดมณี ๒๙/๒

นะครับผมก็คิดว่าเราได้อภิปรายกันมาครบ ๓ กรอบ กรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วม
การกระจายอำนาจ กรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง และกรอบที่ ๓ ที่เราพูดกันในวันนี้เกี่ยวกับองค์กร
อิสระและศาลก็ได้ไปกว้าง ๆ อยู่แล้วนะครับ ก็ขอแรงคณะกรรมการแต่ละกรอบช่วยประชุมหารือกัน
แล้วก็ยกร่างและแนวทางต่าง ๆ ตามที่ได้อภิปรายกันนั้นนะครับ สำหรับการประชุมครั้งต่อไป เรื่องอื่น ๆ ก็คือ
ว่าเราจะประชุมคณะกรรมการชุดใหญ่ในวันพฤหัสบดีเวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา เพื่อที่จะได้มาดูว่าอะไรบ้าง
ที่คณะกรรมการกรอบต่าง ๆ เพื่อจะมีเรื่องต่าง ๆ มาแลกเปลี่ยนกันอีกก็ขอยกไปพูดในวันพุธ
ในวันพฤหัสบดีก็แล้วกันนะครับ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา คือผมข้ามไปเรื่องการรับรองบันทึกการประชุม
นะครับ เพราะว่ามาถึงก็มุ่งเอางานเรื่องใหญ่ก่อน เพราะอย่างไรมันต้องรับรองอยู่วันยังค่ำ -----

- ๓๐/๑

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญ
วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

วชิราภรณ์ ๓๐/๑

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๕ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๓ ได้ส่งไปให้ท่านแล้วนะครับ ผมขอว่าเป็นหน้าไปก็แล้วกันนะครับ หน้า ๑ ครับ ถ้าท่านผู้ใดมีอะไรจะแก้ไขเพิ่มเติมกรุณาบอกด้วยนะครับ หน้า ๒ หน้า ๓ หน้า ๔ หน้า ๕ หน้า ๖ หน้า ๗ หน้า ๘ หน้า ๙ และ หน้า ๑๐ ถ้าไม่มีท่านผู้ใดขอแก้ไขเพิ่มเติม ก็ถือว่าที่ประชุมได้รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๕ ก็ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่นะครับที่ได้ช่วยทำบันทึกการประชุมออกมาเป็นที่เรียบร้อย

นายวิทยา งานทวี : ขออนุญาตท่านประธานครับ Comment ของทางคณะกรรมการ ที่ไม่ได้ใส่ไปในสภานั้นผมอยากขอให้ติดอยู่ในแฟ้มด้วยครับ เพราะว่าหลายอันถ้าฝ่ายเลขานุการไม่คิดว่าเป็นประเด็นของคณะเลขานุการท่านก็ไม่ใส่ แล้วก็กลายเป็นบันทึกแยกต่างหาก แล้วมันจะหลุด ออกจากสารบบครับ

ประธาน : เดี่ยวผมจะบอกให้เขาใส่ครับ นอกเหนือไปจากเรื่องการกระจายอำนาจ ไข่มุขครับ อย่าไปซีเรียสอะไรให้มาก เดี่ยวบอกเจ้าหน้าที่เขา เขาช่วยทำให้ได้ ไม่เป็นไรหรอกครับ เชิญท่านไพโรจน์ครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : ท่านประธาน นิดเดียวครับ กระผมได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประสานงานในเรื่องการรับฟังความคิดเห็นนะครับ ซึ่งเป็นงานใหญ่มากต้องประสานกันหลายคณะ หลายฝ่ายก็เลยขออนุญาตตั้งคณะอนุกรรมการ ซึ่งได้เสนอทางฝ่ายเลขานุการแล้ว ได้ขออนุมัติที่ประชุมให้ด้วยครับเพื่อที่จะได้ดำเนินงานต่อไปครับ

นายอัชพร จารุจินดา : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ได้รับประสานมา ความจริงนอกจากท่านไพโรจน์แล้วยังมีกลุ่ม ๑ กลุ่ม ๒ ครับ ท่านไพโรจน์ในฐานะอนุกรรมการ ติดตามผลและประสานการรับฟังความคิดเห็นนั้นได้เสนอขอตั้งคณะอนุกรรมการมาทั้งหมด ๑๑ ท่าน ซึ่งก็คงจะดำเนินการแต่งตั้งต่อไปตามรายชื่อที่ท่านไพโรจน์เสนอมา ส่วนคณะที่ ๑ เชิญท่านอาจารย์ชูชัย เสนอ

นายชูชัย ศุภวงศ์ : เสนอดอกเตอร์จันจิราครับ พอดีบอกอาจารย์สมคิดแล้ว
๑ ท่านครับ

นายอัชพร จารุจินดา : คณะที่ ๑ ขอเสนอตั้งเพิ่มนะครับ อาจารย์จันจิรา เขียมมยุรา ๑ ท่าน แล้วท่านอาจารย์รัญก็ขอเสนอตั้งเพิ่มขึ้นอีก ๑ ท่าน คุณยศศักดิ์ เป็นอาจารย์จากเกษมบัณฑิต ก็คงจะดำเนินการแต่งตั้งต่อไปครับ

๓๐/๔

คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

วชิราภรณ์ ๓๐/๒

วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

สืบ
รับ
และ

ประธาน : ที่ประชุมรับทราบและก็เห็นชอบด้วยนะครับ ก็จะได้ดำเนินการแต่งตั้งต่อไป
ครับ วันนี้ก็ขอขอบพระคุณทุกท่านนะครับ พบกันวันพฤหัสบดี เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกาครับ ขอขอบพระคุณ
ครับ เลิกประชุมครับ

เลิกการประชุมเวลา ๑๖.๕๐ นาฬิกา

ถือ

คิด

สำนักงานการประชุมและตัวเลข

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

จ

ปี

ประชุม

ผ่าน

ดู

ภา

ที่